

UCHWAŁA NR XII/99/16
RADY MIEJSKIEJ W KOWALEWIE POMORSKIM

z dnia 30 marca 2016 r.

w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515, poz. 1045 i poz. 1890) w związku z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777), uchwała się co następuje:

§ 1. Na terenie miasta Kowalewa Pomorskiego wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji, którego granice określono w załączniku mapowym nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Na terenie wiejskim Gminy Kowalewo Pomorskie wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji w granicach określonych odpowiednio w załącznikach mapowych nr 2, 3, 4, 5 do niniejszej uchwały.

§ 3. Potwierdzenie spełnienia przez obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji przesłanek ich wyznaczenia określa „Diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie” stanowiąca załącznik nr 6 do niniejszej uchwały.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kowalewo Pomorskie.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Przewodniczący Rady

Jerzy Orłowski

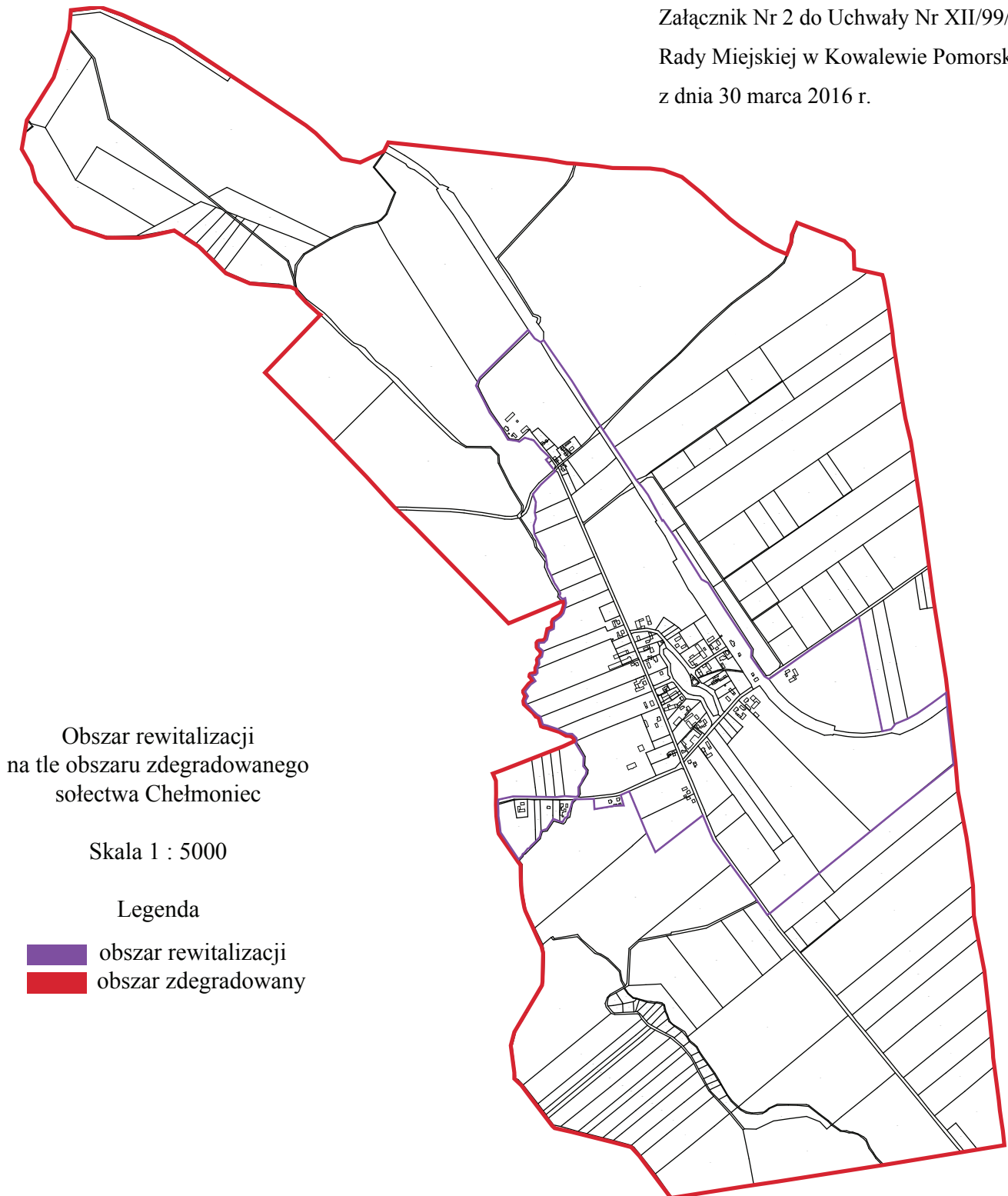
Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XII/99/16
Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim
z dnia 30 marca 2016 r.

Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji
Miasta Kowalewo Pomorskie
Skala 1 : 5000

Legenda:
■ obszar rewitalizacji
■ obszar zdegradowany

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XII/99/16
Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim
z dnia 30 marca 2016 r.

Obszar rewitalizacji
na tle obszaru zdegradowanego
sołectwa Chelmoniec

Skala 1 : 5000

Legenda

- obszar rewitalizacji
- obszar zdegradowany

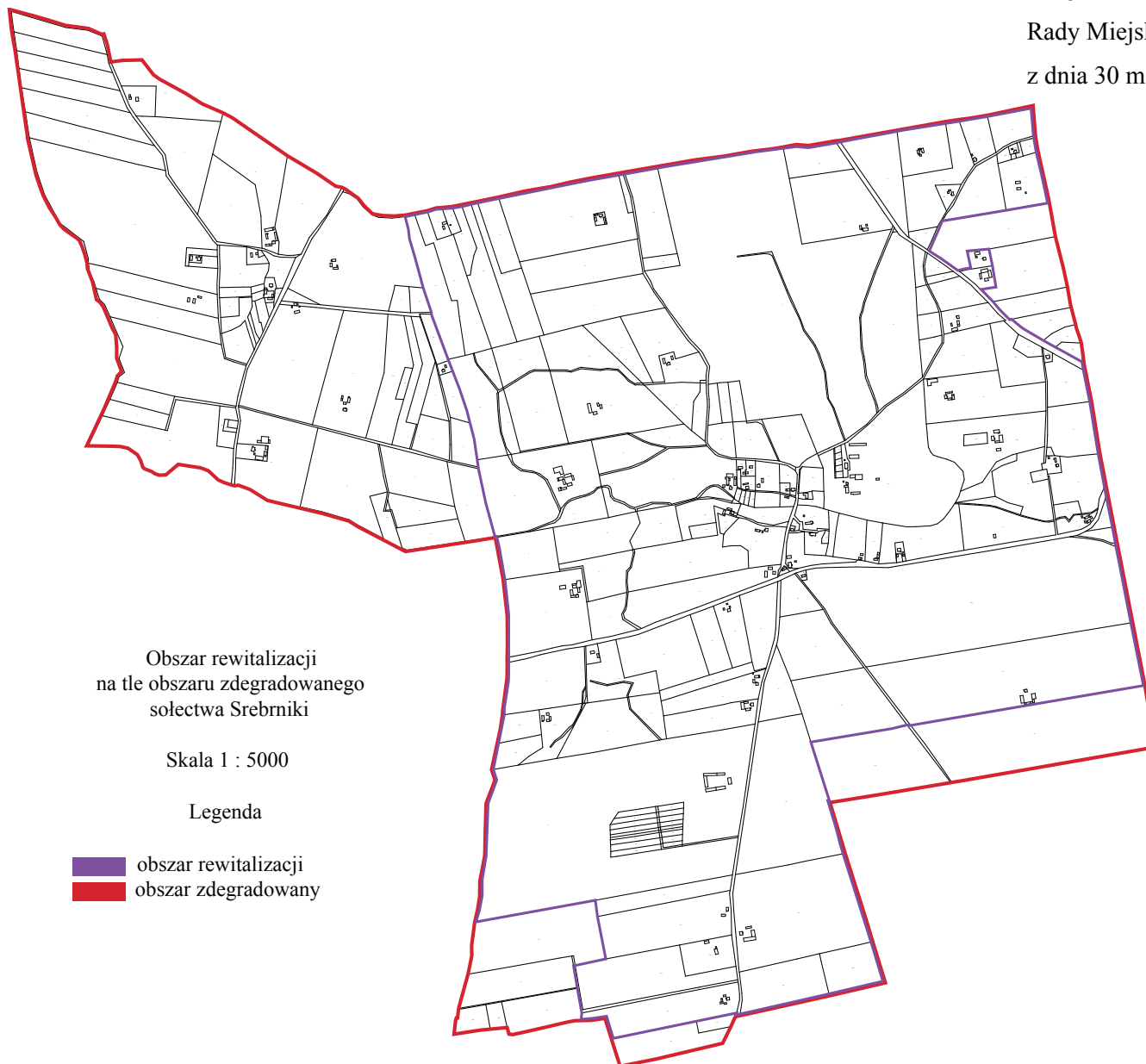
Obszar rewitalizacji
na tle obszaru zdegradowanego
sołectwa Mariany

Skala 1 : 5000

Legenda

- obszar rewitalizacji
- obszar zdegradowany

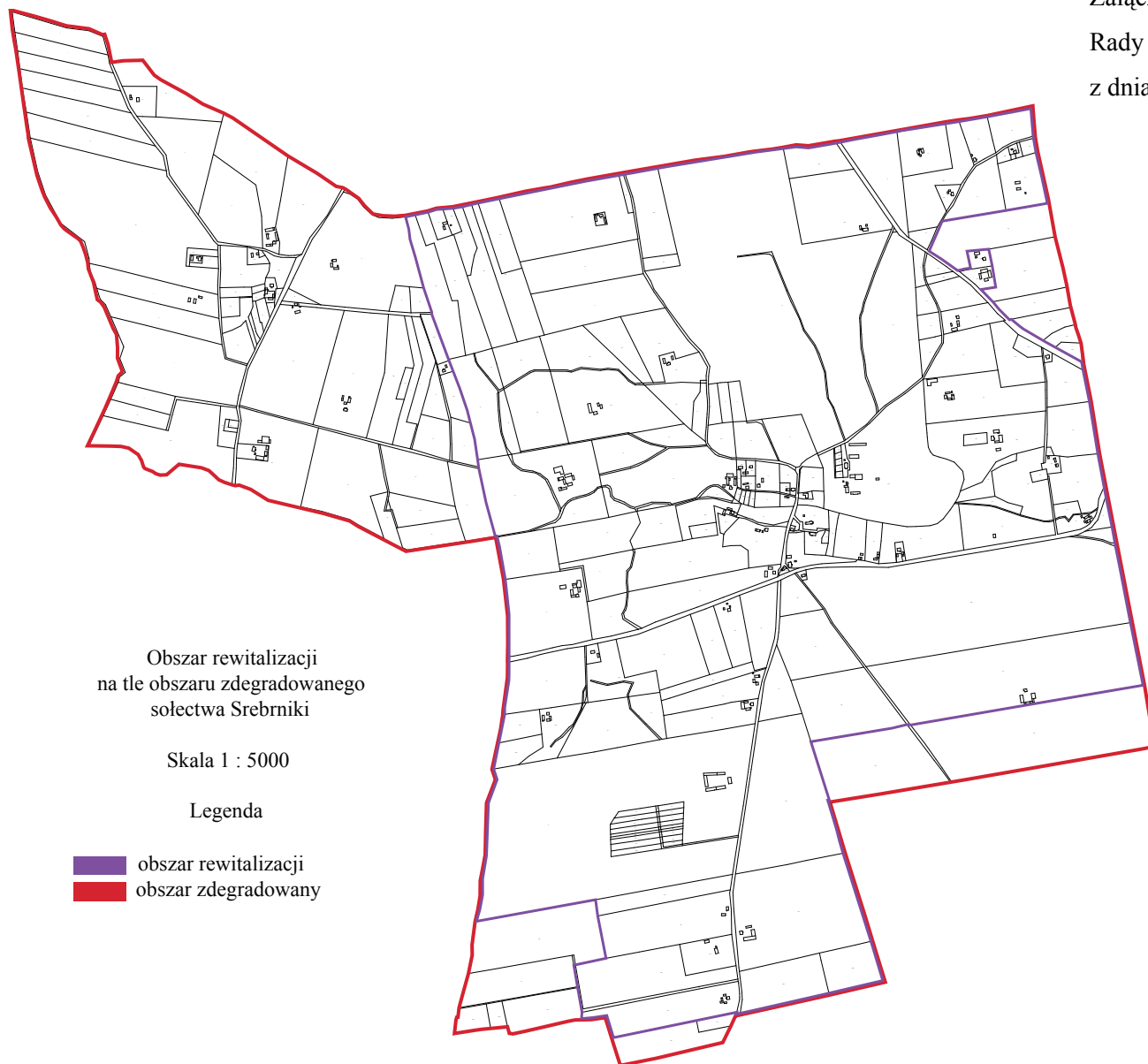
Obszar rewitalizacji
na tle obszaru zdegradowanego
sołectwa Srebniki

Skala 1 : 5000

Legenda

- obszar rewitalizacji
- obszar zdegradowany

Załącznik Nr 5 do Uchwały Nr XII/99/16
Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim
z dnia 30 marca 2016 r.

Załącznik Nr 6 do Uchwały Nr XII/99/16
Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim
z dnia 30 marca 2016 r.

**Diagnoza obszaru zdegradowanego
i obszaru rewitalizacji
Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie**

Wykonawca: Dorfin Grant Thornton Frąckowiak Spółka z
ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa
ul. Głowackiego 20
87-100 Toruń
T +48 56 657 55 91
F +48 56 475 45 47
www.GrantThornton.pl

Data: marzec 2016 r.

Spis treści

1. Obszar zdegradowany gminy
  - 1.1 Obszar zdegradowany – miasto
  - 1.2 Obszar zdegradowany – obszar wiejski
2. Obszar rewitalizacji gminy
  - 2.1 Obszar rewitalizacji – miasto
  - 2.2 Obszar rewitalizacji – obszar wiejski
3. Diagnoza obszaru rewitalizacji
  - 3.1 Podobszar 1: Kowalewo Pomorskie – Centrum
  - 3.2 Podobszar 2: Chełmoniec
  - 3.3 Podobszar 3: Mariany
  - 3.4 Podobszar 4: Piątkowo
  - 3.5 Podobszar 5: Srebrniki

Załączniki

Spis tabel

- Tabela. Podział miasta Kowalewo Pomorskie na jednostki strukturalne
- Tabela. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w jednostkach strukturalnych
- Tabela. Sołectwo Chełmoniec – problemy społeczne
- Tabela. Sołectwo Chełmoniec - negatywne zjawiska w innych sferach
- Tabela. Sołectwo Mariany – problemy społeczne
- Tabela. Sołectwo Mariany - negatywne zjawiska w innych sferach
- Tabela. Sołectwo Piątkowo – problemy społeczne
- Tabela. Sołectwo Piątkowo - negatywne zjawiska w innych sferach
- Tabela. Sołectwo Srebrniki – problemy społeczne
- Tabela. Sołectwo Srebrniki - negatywne zjawiska w innych sferach
- Tabela. Powierzchnia i ludność Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie objęta rewitalizacją
- Tabela. Obszar rewitalizacji – część wiejska Gminy Kowalewo Pomorskie
- Tabela. Cel rewitalizacji: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanych na cele aktywizacji społecznej
- Tabela. Wykaz ulic wchodzących w skład obszaru rewitalizacji
- Tabela. Infrastruktura społeczna na podobszarze Centrum

Spis map

- Mapa. Granice obszaru zdegradowanego na tle Gminy
- Mapa. Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w mieście Kowalewo Pomorskie
- Mapa. Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w części wiejskiej gminy Kowalewo Pomorskie

Spis wykresów

Wykres. Wskaźniki delimitacji obszaru rewitalizacji - miasto
Wykres. Struktura wiekowa ludności na podobszarze Centrum
Wykres. Podobszar 1 - kryzysowe zjawiska w sferze społecznej
Wykres. Liczba ludności Chełmońca w latach 2006-2015
Wykres. Struktura wiekowa ludności
Wykres. Podobszar 2 – wybrane kryzysowe zjawiska w sferze społecznej
Wykres. Podobszar 2 – Inne kryzysowe zjawiska
Wykres. Liczba ludności Marian w latach 2006-2015
Wykres. Struktura wiekowa ludności Marian
Wykres. Podobszar 3 – wybrane kryzysowe zjawiska w sferze społecznej
Wykres. Podobszar 3 - kryzysowe zjawiska w sferze gospodarczej, środowiskowej i technicznej
Wykres. Liczba ludności Piątkowa w latach 2006-2015
Wykres. Struktura wiekowa ludności Piątkowa
Wykres. Podobszar 4 - kryzysowe zjawiska w sferze społecznej
Wykres. Podobszar 4 - kryzysowe zjawiska w sferze gospodarczej
Wykres. Liczba ludności Srebrnik w latach 2006-2015
Wykres. Struktura wiekowa ludności Srebrnik
Wykres. Podobszar 5 – wybrane kryzysowe zjawiska w sferze społecznej
Wykres. Podobszar 5 - kryzysowe zjawiska w sferze gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej

Spis załączników

Załącznik. Struktura wiekowa ludności
Załącznik. Wychowanie przedszkolne
Załącznik. Interwencje policji
Załącznik. Przestępczość wśród młodocianych
Załącznik. Liczba nieruchomości i gospodarstw domowych
Załącznik. Bezrobocie
Załącznik. Korzystanie z pomocy społecznej
Załącznik. Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty
Załącznik. Podmioty gospodarcze osób fizycznych
Załącznik. Wykaz przyłączy
Załącznik. Frekwencja wyborcza

1.1 Obszar zdegradowany – miasto

Dla potrzeb delimitacji obszaru zdegradowanego w części miejskiej Gminy miasto, Kowalewo Pomorskie zostało podzielone na jednostki struktury przestrzeni miejskiej (zwane dalej jednostkami strukturalnymi). W oparciu o występujące różnicowania w przestrzeni społeczno – gospodarczej całe miasto zostało podzielone na 3 jednostki strukturalne:

- Osiedle Kochanowskiego (jednostka 1),
- Centrum (jednostka 2),
- Osiedle Brodnickie (jednostka 3).

Żadna z tak wyznaczonych jednostek nie zajmuje więcej niż 20% powierzchni całej Gminy miejsko-wiejskiej i nie koncentruje więcej niż 30% jej mieszkańców. Ponadto dokonany podział umożliwia pozyskanie wiarygodnych danych, zarówno na potrzeby delimitacji, jak i późniejszego monitoringu wdrażania programu rewitalizacji. Suma powierzchni wydzielonych jednostek jest równa powierzchni części miejskiej Gminy, w związku z czym analizie zostało poddane całe miasto Kowalewo Pomorskie.

Tabela. Podział miasta Kowalewo Pomorskie na jednostki strukturalne

Jednostka	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia (km ²)	% powierzchni gminy
Osiedle Kochanowskiego	1 071	9,31%	1,93	1,37%
Centrum	2 268	19,72%	1,64	1,16%
Osiedle Brodnickie	734	6,38%	0,88	0,62%
Razem miasto	4 073	35,41%	4,45	3,15%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Wyznaczone jednostki strukturalne zostały poddane diagnozie celem identyfikacji stanu kryzysowego. Do analizy wybrano 4 wskaźniki (3 reprezentujące sferę społeczną oraz 1 ze sfery gospodarczej). Wszystkie 3 jednostki zostały zbadane przy pomocy tych samych kryteriów.

Na tej podstawie za obszar zdegradowany została uznana jednostka Centrum, w której przynajmniej 2 wskaźniki przedstawiają wartości mniej korzystne w porównaniu do średniej dla Gminy Kowalewo Pomorskie. Niekorzystne wartości wskaźników zostały wykazane w 2 obszarach w sferze społecznej, co wskazuje na występowanie następujących problemów:

- Starzejące się społeczeństwo,
- Zakłócanie porządku publicznego i przemoc w rodzinie.

Szczegółowe informacje na temat wartości poszczególnych wskaźników przedstawia poniższa tabela.

Tabela. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w jednostkach strukturalnych

Cechy szczegółowe sfery	Problem	Wskaźnik	Osiedle Kochanowskie	Centrum	Osiedle Brodnickie	Gmina
Sfera społeczna						
Zaawansowanie procesu starzenia	Starzejące się społeczeństwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w	12,89%	17,37%	9,81%	13,18%

Cechy szczególne sfery	Problem	Wskaźnik	Osiedle Kochanowskie go	Centrum	Osiedle Brodnickie	Gmina
się ludności		ludności ogółem na danym obszarze				
Wychowanie i edukacja przedszkolna dzieci w wieku 3-5 lat	Niski poziom objęcia edukacją przedszkolną	Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	42,86%	63,08%	58,33%	36,27
Bezpieczeństwo funkcjonowania, rodzin porządek publiczny	Zakłócanie porządku publicznego i przemoc w rodzinie	Stosunek interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze	29,61%	100,34%	6,71%	26,48%
Sfera gospodarcza						
Klimat aktywności gospodarczej	Niski poziom przedsiębiorczości wśród mieszkańców	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	6,04	9,29	7,30	5,42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

1.2 Obszar zdegradowany – obszar wiejski

Delimitacja obszaru zdegradowanego na obszarze wiejskim Gminy Kowalewo Pomorskie nastąpiła poprzez zbadanie wszystkich sołectw pod kątem występowania stanu kryzysowego. Analiza polegała na sprawdzeniu czy w sołectwach występują po pierwsze problemy społeczne, a po drugie przestrzenie zdegradowane lub problemy w innych sferach. Poszczególne sołectwa były badane przy użyciu różnych wskaźników. Na tej podstawie do obszaru zdegradowanego zostały zaliczone te z 22 sołectw wiejskich Gminy, które spełniły jednocześnie 2 poniższe kryteria:

- Na terenie sołectwa występują co najmniej 2 problemy społeczne, a wskaźniki dla tych problemów przyjmują wartości mniej korzystne od średniej dla Gminy,
- Na terenie sołectwa występują przestrzenie zdegradowane lub negatywne zjawiskach w przynajmniej jednej ze sfer (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i infrastrukturalnej).

Punktem wyjścia do wyznaczenia obszarów zdegradowanych w Gminie była analiza występowania problemów społecznych. Takie problemy (w ilości co najmniej 2) zostały zdiagnozowane w 4 sołectwach: Chełmońcu, Marianach, Piątkowie i Srebrnikach. Te sołectwa zostały poddane dalszej analizie celem sprawdzenia czy występuje w nich przestrzeń zdegradowana lub niekorzystne zjawiska w innych sferach.

Na terenie sołectwa Chełmoniec zdiagnozowano 3 problemy społeczne:

- Bezrobocie,

- Niesamodzielnosc ekonomiczna,
- Niski poziom uczestnictwa w zyciu publicznym.

Tabela. Solectwo Chelmoniec – problemy społeczne

Cechy szczegółowe sfery	Problem	Wskaźnik	Chelmoniec	Gmina
Sfera społeczna				
Problemy rynku pracy	Bezrobocie	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	10,19%	8,76%
Samowystarczalność ekonomiczna ludności i gospodarstw domowych	Niesamodzielnosc ekonomiczna	Udział gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze ⁴	18,75%	15,48%
Poziom uczestnictwa w zyciu publicznym	Niski poziom uczestnictwa w zyciu publicznym	Miejscowość należy do obwodowej komisji wyborczej o niskiej frekwencji*	41,22%	44,30%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

*Wskaźnik autorski gminy. Miejscowość należy do obwodowej komisji wyborczej, w której frekwencja wyborcza

w wyborach parlamentarnych i prezydenckich (I i II tura) w 2015 r. była niższa niż średnia frekwencja w gminie.

Ponadto obszar ten cechuje się niewielką przedsiębiorczością wśród osób fizycznych (problem: Niski stopień przedsiębiorczości). Brak tu kanalizacji sanitarnej, w związku z czym wszystkie nieruchomości korzystają ze zbiorników wybieralnych (problem: Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i Zagrożenia środowiska związane z gospodarką ściekową). Problemem jest również niski poziom obsługi komunikacyjnej, niska jakość terenów publicznych i degradacja stanu technicznego obiektów publicznych.

Tabela. Solectwo Chelmoniec - negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Sfera gospodarcza	
Niski stopień przedsiębiorczości	Na przestrzeni lat 2006 - 2015 liczba przedsiębiorstw wzrosła z 1 do 3. Poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 1,91 i był niższy niż średnio w Gminie (5,42).
Sfera środowiskowa	
Zagrożenia środowiska związane z gospodarką ściekową	Wszystkie nieruchomości (100%) posiadają zbiorniki wybieralne (inaczej szamba), podczas gdy średnio w Gminie korzystanie z tego typu rozwiązań dotyczy 40,04% budynków.
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną	Miejscowość jest zwodociągowana, brak natomiast dostępu do sieci kanalizacyjnej i gazowej.
Niski poziom obsługi komunikacyjnej	Dzieci do szkół dowożone są specjalną linią autobusową (PKS), z której bez ograniczeń mogą korzystać

⁴ Gospodarstwa domowe stale korzystające z pomocy społecznej to gospodarstwa korzystające z pomocy społecznej przez okres dłuższy niż 18 miesięcy.

	wszyscy mieszkańcy. Istniejąca ilość połączeń komunikacyjnych jest dla mieszkańców niedostateczna.
Niska jakość terenów publicznych	Teren wokół remizo-świetlicy, w tym obszar po dawnych zbiornikach wodnych (działki nr 34 i 35) wymaga zagospodarowania i nadania mu nowych funkcji publicznych.
Sfera techniczna	
Degradacja stanu technicznego obiektów publicznych	Jednym obiektem infrastruktury społecznej w Chełmońcu jest remizo-świetlica. Stan techniczny elewacji zewnętrznej budynku wymaga poprawy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim oraz spotkań z mieszkańcami

W sołectwie Mariany zdiagnozowano 3 problemy społeczne, tj.:

- Niski poziom objęcia edukacją przedszkolną,
- Niska jakość kształcenia,
- Niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym.

Tabela. Sołectwo Mariany – problemy społeczne

Cechy szczegółowe sfery	Problem	Wskaźnik	Mariany	Gmina
Sfera społeczna				
Wychowanie i edukacja przedszkolna dzieci w wieku 3-5 lat	Niski poziom objęcia edukacją przedszkolną	Odsetek dzieci zamieszkujących dany obszar w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	20,00%	36,27%
Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym	Niska jakość kształcenia	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia (wg kryterium szczegółowego)*	2015 r. - 1,09	
			2014 r. - 1,05	
			2013 r. - 0,97	
			2012 r. - 1,13	
Poziom uczestnictwa w życiu publicznym	Niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym	Miejscowość należy do obwodowej komisji wyborczej o niskiej frekwencji**	43,40%	44,30%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

*Względny wynik (czyli stosunek wyniku uzyskanego w danej szkole na tle średniej wartości wojewódzkiej) sprawdzianu szóstoklasistów w danym roku jest niższy od względnego wyniku w dowolnym z trzech poprzedzających. Szczegółowe wyliczenia w tym zakresie przedstawia załącznik.

**Wskaźnik autorski gminy. Miejscowość należy do obwodowej komisji wyborczej, w której frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych i prezydenckich (I i II tura) w 2015 r. była niższa niż średnia frekwencja w gminie.

Występują tu też problemy w innych sferach:

- Gospodarczej: Niski stopień przedsiębiorczości,
- Środowiskowej: Zagrożenia środowiska związane z gospodarką ściekową,
- Przestrzenno-funkcjonalnej: Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną; Niski poziom obsługi komunikacyjnej,
- Technicznej: Degradacja stanu technicznego obiektów publicznych.

Tabela. Sołectwo Mariany - negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Sfera gospodarcza	
Niski stopień przedsiębiorczości	Na przestrzeni lat 2006 - 2015 liczba przedsiębiorstw wzrosła z 1 do 4. Poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 1,92 i tym samym był niższy niż średnio w Gminie (5,42).
Sfera środowiskowa	
Zagrożenia środowiska związane z gospodarką ściekową	Niespełna połowa wszystkich nieruchomości (47,22%) posiada zbiorniki wybieralne (inaczej szamba), podczas gdy średnio w Gminie korzystanie z tego typu rozwiązań dotyczy 40,04% budynków.
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną	Dostęp do infrastruktury sieciowej jest ograniczony. Cała miejscowość jest zwodociągowana, ale z sieci kanalizacyjnej korzystają tylko 2 nieruchomości, co stanowi 5,56% (w Gminie 43,08). Problemem jest również zły stan infrastruktury drogowej przez sołectwo przebiega droga powiatowa nr 2103C i 2104C oraz drogi gminne nr 110116C, 110118C).
Niski poziom obsługi komunikacyjnej	Dzieci do szkół dowożone są specjalną linią autobusową (PKS), z której bez ograniczeń mogą korzystać wszyscy mieszkańcy. Istniejąca ilość połączeń komunikacyjnych jest dla mieszkańców niedostateczna.
Sfera techniczna	
Degradacja stanu technicznego obiektów publicznych	Znajdująca się w Marianach remizo-świetlica jest w złym stanie technicznym. Obiekt wymaga remontu i doposażenia.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim oraz spotkań z mieszkańcami

Sołectwem ujawniającym cechy obszaru zdegradowanego jest również Piątkowo. Występuje tu 5 problemów społecznych związanych z:

- Starzejącym się społeczeństwem,
- Bezrobociem,
- Niesamodzielną ekonomiczną,
- Niską jakością kształcenia,
- Niską aktywnością społeczną

Tabela. Sołectwo Piątkowo – problemy społeczne

Cechy szczegółowe sfery	Problem	Wskaźnik	Piątkowo	Gmina
Sfera społeczna				
Zaawansowanie procesu starzenia się ludności	Starzejące się społeczeństwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	16,61%	13,18%
Problemy rynku pracy	Bezrobocie	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	11,56%	8,76%
Samowystarczalność	Niesamodzielną	Udział gospodarstw	18,52%	15,48%

ekonomiczna ludności i gospodarstw domowych	ekonomiczna	domowych -stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze		
Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym	Niski poziom kształcenia	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły o niskim poziomie kształcenia*	58%	62%**
Poziom uczestnictwa w życiu publicznym	Niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym	Miejscowość należy do obwodowej komisji wyborczej o niskiej frekwencji***	40,99%	44,30%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

*Przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasistów w danej szkole za ostatnie 3 lata (tj. 2015 r., 2014 r., 2013 r.) jest niższy od przeciętnego wyniku w województwie.

** Przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasisty za ostatnie 3 lata w województwie kujawsko-pomorskim.

***Wskaźnik autorski gminy. Miejscowość należy do obwodowej komisji wyborczej, w której frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych i prezydenckich (I i II tura) w 2015 r. była niższa niż średnia frekwencja w gminie.

Innym negatywnym zjawiskiem jest niski stopień przedsiębiorczości (sfera gospodarcza), niska jakość infrastruktury technicznej i niski poziom obsługi komunikacyjnej (sfera przestrzenno-funkcjonalna).

Tabela. Sołectwo Piątkowo - negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Sfera gospodarcza	
Niski stopień przedsiębiorczości	Na przestrzeni lat 2006 - 2015 liczba przedsiębiorstw wzrosła z 1 do 4. Jednak poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 2,01 i tym samym był niższy niż średnio w Gminie (5,42).
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Niska jakość infrastruktury technicznej	Infrastruktura drogowa na terenie sołectwa znajduje się w złym stanie i wymaga modernizacji (przez sołectwo przebiegają: droga gminna nr 110134C oraz drogi powiatowe nr 1725C i 2101C).
Niski poziom obsługi komunikacyjnej	Dzieci do szkół dowożone są specjalną linią autobusową (PKS), z której bez ograniczeń mogą korzystać wszyscy mieszkańcy. Istniejąca ilość połączeń komunikacyjnych jest dla mieszkańców niedostateczna.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim oraz spotkań z mieszkańcami

Na terenie sołectwa Srebrniki przeprowadzona analiza uwidoczniła 3 problemy społeczne:

- Długotrwałe bezrobocie,
- Niska jakość kształcenia,
- Niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym.

Tabela. Sołectwo Srebrniki – problemy społeczne

Cechy szczególne sfery	Problem	Wskaźnik	Srebrniki	Gmina
Sfera społeczna				
Problemy rynku pracy	Długotrwałe bezrobocie	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	35,29%	27,45%
Skuteczność kształcenia dzieci na poziomie podstawowym	Niska jakość kształcenia	Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia (wg kryterium szczegółowego)*	2015 r. - 1,09	
			2014 r. - 1,05	
			2013 r. - 0,97	
			2012 r. - 1,13	
Poziom uczestnictwa w życiu publicznym	Niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym	Miejscowość należy do obwodowej komisji wyborczej o niskiej frekwencji**	37,83%	44,30%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

* Względny wynik (czyli stosunek wyniku uzyskanego w danej szkole na tle średniej wartości wojewódzkiej) sprawdzianu szóstoklasistów w danym roku jest niższy od względnego wyniku w dowolnym z trzech poprzedzających. Szczegółowe wyliczenia w tym zakresie przedstawia załącznik.

**Wskaźnik autorski gminy. Miejscowość należy do obwodowej komisji wyborczej, w której frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych i prezydenckich (I i II tura) w 2015 r. była niższa niż średnia frekwencja w gminie.

Negatywne zjawiska występują również w innych sferach:

- Gospodarczej: Niski stopień przedsiębiorczości,
- Środowiskowej: Zagrożenia środowiska związane z gospodarką ściekową,
- Przestrzenno-funkcjonalnej: Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną; Niski poziom obsługi komunikacyjnej; Niska jakość terenów publicznych,
- Technicznej: Degradacja stanu technicznego obiektów publicznych.

Tabela. Sołectwo Srebrniki - negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Sfera gospodarcza	
Niski stopień przedsiębiorczości	Na przestrzeni lat 2006 - 2015 liczba przedsiębiorstw wzrosła z 1 do 9. Jednak poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 3,48 i tym samym był niższy niż średnio w Gminie (5,42).
Sfera środowiskowa	
Zagrożenia środowiska związane z gospodarką ściekową	Zdecydowana większość nieruchomości (73,58%) posiada zbiorniki wybieralne (inaczej szamba), podczas gdy średnio w Gminie korzystanie z tego typu rozwiązań dotyczy 40,04% budynków.
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Niewystarczające wyposażenie w	Miejscowość jest zwodociągowana, ale mieszkańcy nie mają

infrastrukturę techniczną	dostępu do sieci kanalizacyjnej. Infrastruktura drogowa na terenie sołectwa znajduje się w złym stanie i wymaga modernizacji (przez sołectwo przebiegają drogi gminne nr 110118C, 110105C, 110104C, droga powiatowa nr 2103C oraz drogi wojewódzkie nr 649 i 554).
Niski poziom obsługi komunikacyjnej	Dzieci do szkół dowożone są specjalną linią autobusową (PKS), z której bez ograniczeń mogą korzystać wszyscy mieszkańcy. Istniejąca ilość połączeń komunikacyjnych jest dla mieszkańców niedostateczna.
Niska jakość terenów publicznych	Teren wokół remizo-świetlicy wymaga zagospodarowania. Znajdujący się obok plac zabaw i boisko nie spełniają obowiązujących norm i konieczna jest ich modernizacja.
Sfera techniczna	
Degradacja stanu technicznego obiektów publicznych	Znajdująca się w Srebrnikach remizo-świetlica jest w złym stanie technicznym. Obiekt wymaga remontu i doposażenia.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim oraz spotkań z mieszkańcami

Na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej do obszaru zdegradowanego zostały zaliczone sołectwa: Chełmoniec, Mariany, Piątkowo i Srebniki. Na ich terenie zdiagnozowano co najmniej 2 problemy społeczne oraz przynajmniej jedno inne negatywne zjawisko (gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne lub infrastrukturalne).

2. Obszar rewitalizacji gminy⁵

W myśl art. 10 ustawy o rewitalizacji⁶ i „Zasad regionalnych” obszarem rewitalizacji jest obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym portowe i powydobywcze), powojkowe lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Liczba ludności Gminy według stanu z dnia 31.12.2015 r. wynosiła 11 502 osoby, a powierzchnia 141,39 km². W związku z tym rewitalizacją może zostać objęte maksymalnie 3 451 osób oraz obszar o powierzchni maksymalnie 28 km². Z tego względu obszar rewitalizacji w Gminie Kowalewo Pomorskie składa się z kilku podobszarów (położonych zarówno w części miejskiej, jak i wiejskiej), które łącznie stanowią 8,65% powierzchni Gminy i są zamieszkiwane przez 28,04% jej mieszkańców.

⁵ Przedstawione w poniższym rozdziale dane statystyczne dotyczą stanu na 31.12.2015 r.

⁶ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777)

Tabela. Powierzchnia i ludność Miasta i Gminy Kowalewo Pomorskie objęta rewitalizacją

Jednostka	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia (km ²)	% powierzchni gminy
Centrum	2 268	19,72	1,64	1,16%
Chełmoniec	229	1,99	1,18	0,83%
Mariany	154	1,34	2,80	1,98%
Piątkowo	289	2,51	0,73	0,52%
Srebrniki	285	2,48	5,88	4,16%
Razem	3 225	28,04%	12,23	8,65%
Gmina	11 502	-	141,39	-

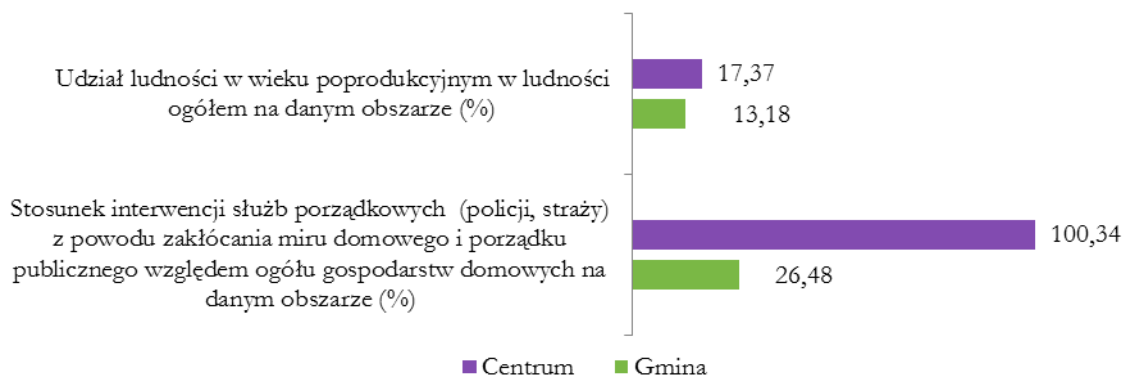
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

2.1 Obszar rewitalizacji – miasto

W procesie delimitacji obszaru rewitalizacji miasta Kowalewo Pomorskie pod uwagę wzięto całą jednostkę strukturalną, która została uznana za obszar zdegradowany zgodnie z „Zasadami regionalnymi”, czyli Centrum. Wyznaczony obszar rewitalizacji spełnia wymagane progi (20% powierzchni gminy i 30% mieszkańców gminy).

Obszar rewitalizacji w części miejskiej Gminy, czyli Centrum cechuje się dużym odsetkiem osób starszych. Stanowią one 17,31% ogółu mieszkańców tego obszaru, podczas gdy średnia dla Gminy wynosi 13,18%. Taki stan rzeczy jest wyrazem powszechnie występującego zjawiska starzenia się społeczeństwa, które w tej jednostce jest szczególnie silne. Relatywnie wyższy niż w Gminie (26,48%) jest również stosunek interwencji z powodu zakłócenia miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych – 100,34% (ponad 100% wartość tego wskaźnika wskazuje, że policja kilkakrotnie interweniowała w tych samych domostwach).

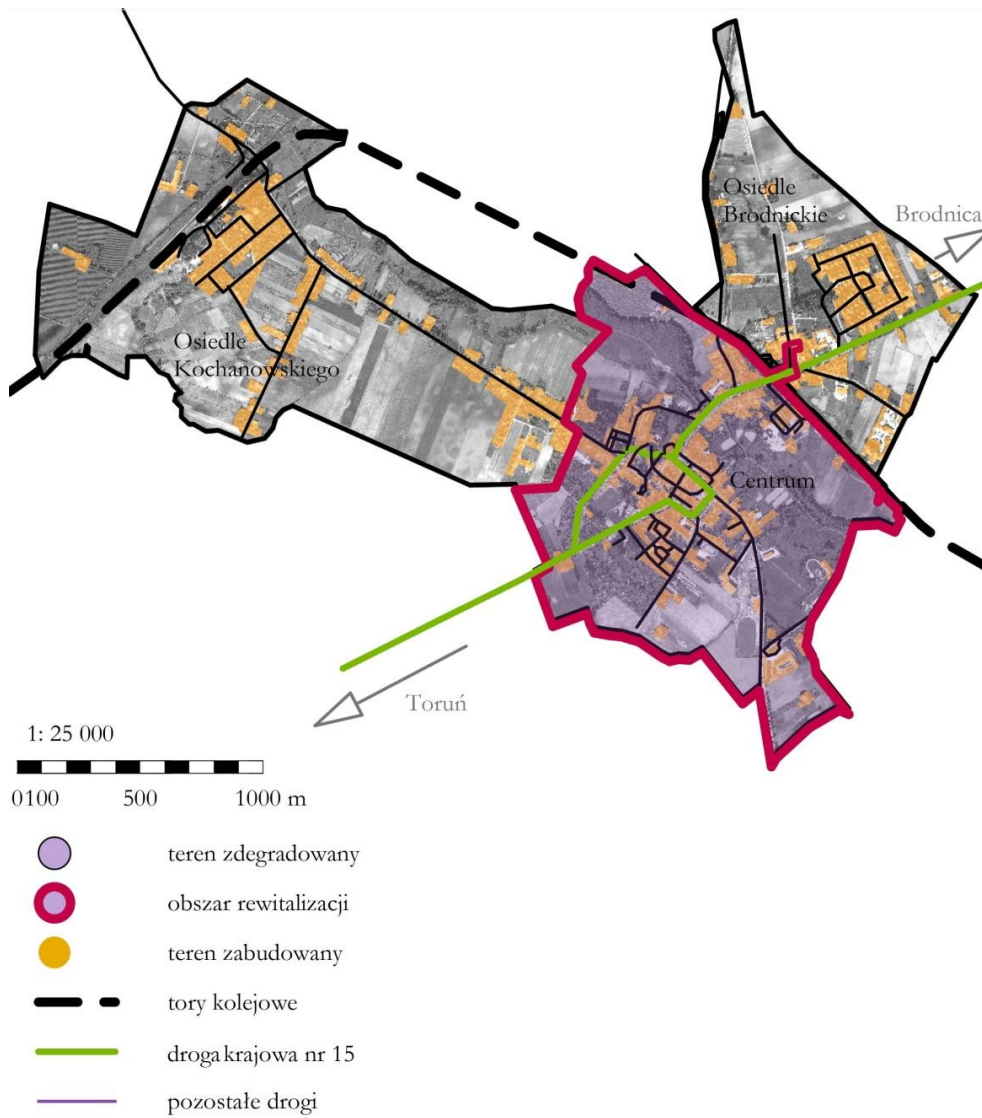
Wykres. Wskaźniki delimitacji obszaru rewitalizacji - miasto

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Zasięg obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na tle miasta przedstawia poniższa mapa.

Mapa. Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w mieście Kowalewo Pomorskie

Źródło: Opracowanie własne

2.2 Obszar rewitalizacji – obszar wiejski

Obszar rewitalizacji w części wiejskiej Gminy Kowalewo Pomorskie składa się z 4 podobszarów stanowiących części sołectw zaliczonych do obszaru zdegradowanego. Do powierzchni obszaru rewitalizacji zaliczono rzeczywistą powierzchnię, na której planowana jest interwencja w ramach programu rewitalizacji (czyli powierzchnię miejscowości z zabudowaniami mieszkalnymi). Łącznie wyznaczony obszar rewitalizacji nie przekracza progów 20% powierzchni gminy i 30% ludności gminy.

Tabela. Obszar rewitalizacji – część wiejska Gminy Kowalewo Pomorskie

Sołectwo	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia (km ²)	% powierzchni gminy
Chełmoniec	229	1,99	1,18	0,83%
Mariany	154	1,34	2,80	1,98%
Piątkowo	289	2,51	0,73	0,52%
Srebrniki	285	2,48	5,88	4,16%
Razem	957	8,32%	10,59	7,49%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Obszar rewitalizacji spełnia jeden z celów rewitalizacji wskazanych w „Zasadach regionalnych” tj. przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej. Wybór takiego celu został podyktowany występującym na tym obszarze stanem kryzysowym w sferze społecznej (m. in. wysokim bezrobociem, korzystaniem z pomocy społecznej, jakością kształcenia w szkołach podstawowych, niskim udziałem społeczeństwa w życiu publicznym), a także złym stanem lub brakiem podstawowej infrastruktury aktywizacji społecznej, jaką tworzą remizo-świetlice. Dla powyższego celu określono 2 kryteria, których spełnienie oznacza możliwość podjęcia na tym obszarze działań rewitalizacyjnych o określonym kierunku.

Tabela. Cel rewitalizacji: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanych na cele aktywizacji społecznej

Obszar rewitalizacji	Kryterium
Chełmoniec (wraz z Gapą)	Dostępność publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej ⁷
	Obiektem infrastruktury aktywizacji społecznej na tym obszarze jest remizo-świetlica w Chełmoncu. Stanowi ona dla mieszkańców jedyne miejsce spotkań. Tu toczy się życie lokalnej społeczności. Istniejący budynek jest w złym stanie technicznym, wymaga remontu i doposażenia. Uzasadniona jest więc interwencja polegająca na wsparciu istniejącej infrastruktury poprzez poprawę i rozszerzenie możliwości lokalowych.
	Istnienie przestrzeni zdegradowanej, która może być zaadaptowana do celów rozwoju społecznego
	Do przestrzeni zdegradowanych na obszarze objętym rewitalizacją należy zaliczyć teren nieczynnej stacji PKP Chełmoniec wraz z budynkiem dworca (działka nr 15), a także obiekt po dawnej zlewni mleka (działka nr 34), który był następnie zaadoptowany na potrzeby lokalnej społeczności. Budynek po zlewni mleka jest nadal wykorzystywany przez mieszkańców jako magazyn dla stojącej obok remizo-

⁷ Na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnym brak publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej, chyba że uzasadniona i planowana interwencja zakłada utworzenie infrastruktury:

- komplementarnej wobec już istniejącej lub
  - bezpośrednio rozszerzającej (poprzez adaptację istniejących budynków) możliwości lokalowe infrastruktury już istniejącej lub
  - utworzenie infrastruktury należącej do tej samej kategorii oraz umożliwiającej realizację zadań/aktywności tego samego rodzaju, jeśli zapotrzebowanie społeczne przekracza możliwości infrastruktury już istniejącej lub
  - utworzenie infrastruktury zastępującej infrastrukturę tego samego rodzaju likwidowaną ze względu na stan wyeksploatowania, brak funkcjonalności, niespełnianie warunków bezpieczeństwa,
- to nie jest konieczne spełnienie wspomnianego warunku odległości 1,5 km.

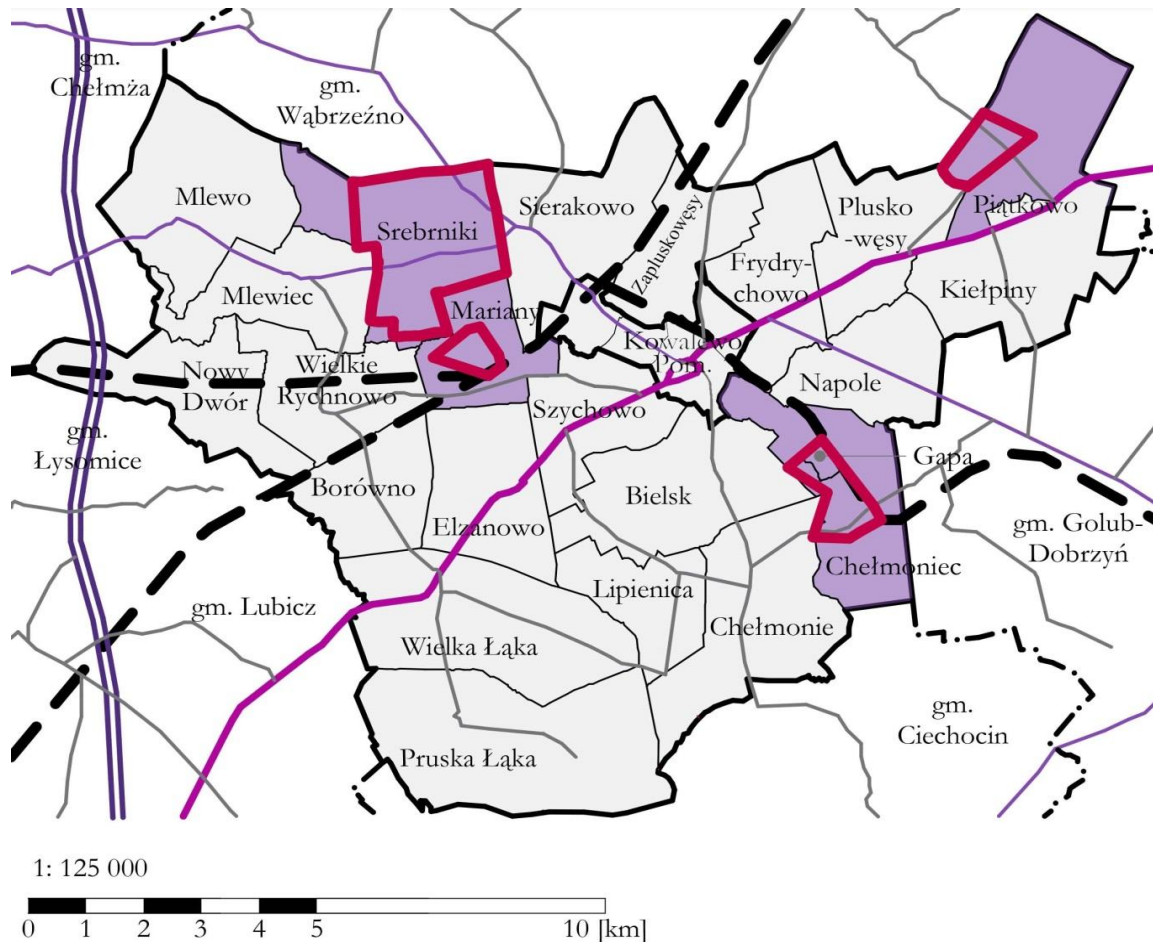
	<p>świetlicy. Obecnie obydwie obiekty wymagają rewitalizacji jako jedyne miejsca do organizacji spotkań szkoleniowo-rekreacyjnych poprawiających jakość życia mieszkańców. Na obszarze „przestrzeni zdegradowanej” istnieje potrzeba realizacji projektów społecznych, podnoszących aktywność i kompetencje osób.</p>
Mariany	<p>Dostępność publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej</p> <p>Na publiczną infrastrukturę aktywizacji społecznej w Marianach składają się: boisko, plac zabaw oraz remizo-świetlica. To właśnie świetlica jest jedynym miejscem spotkań mieszkańców sołectwa. Istniejący budynek wymaga modernizacji, dzięki której zyska nowe funkcje. Planowana interwencja zakłada utworzenie infrastruktury bezpośrednio rozszerzającej (poprzez adaptację istniejących budynków) możliwości lokalowe obiektu już istniejącego.</p>
	<p>Istnienie przestrzeni zdegradowanej, która może być zaadaptowana do celów rozwoju społecznego</p> <p>W Marianach istnieje „przestrzeń zdegradowana” na której w latach 70-tych posadowiono budynek remizo-świetlicy (działka nr 289/1). Miejsce to traktowane było jako centrum kulturalno - edukacyjne oraz plac składowy dla mieszkańców Sołectwa. Modernizacja remizo-świetlicy poprawi jakość życia mieszkańców. Na obszarze „przestrzeni zdegradowanej” istnieje potrzeba realizacji projektów społecznych, podnoszących aktywność i kompetencje osób</p>
	<p>Dostępność publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej</p> <p>Na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnych brak publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej w formie świetlicy wiejskiej. Najbliższy tego typu obiekt znajduje się w Kiełpinach (w odległości 2,3 km po drodze polnej lub 3 km po drodze powiatowej nr 1725C i drodze krajowej nr 15) oraz w Pluskowęsach (w odległości 4,4 km po drodze powiatowej nr 1725C i drodze krajowej nr 15 lub 3,1 km po drodze relacji Piątkowo – Pluskowęsy).</p> <p>W Piątkowie są dwa obiekty publicznej infrastruktury sportu i rekreacji: boisko i plac zabaw.</p>
Piątkowo	<p>Istnienie przestrzeni zdegradowanej, która może być zaadaptowana do celów rozwoju społecznego</p> <p>Piątkowo to wieś popegeerowska z pozostałościami zabudowy (także mieszkalnej) i infrastruktury po PGR. Mieszkańcy cechujący się dużą aktywnością społeczną z własnej inicjatywy i na własny koszt zaadoptowali na cele świetlicy obiekt po byłym sklepie - kontener blaszany o niewielkich rozmiarach. Nie spełnia on wymogów infrastruktury publicznej. Obiekt posadowiony jest w centrum wsi. Jest to jedyne miejsce spotkań mieszkańców. Tak mały obiekt nie zaspokaja potrzeb mieszkańców Piątkowa, którzy chcą wybudowania pełnowymiarowej świetlicy wiejskiej, w której będą mogli prowadzić zajęcia, kursy i spotkania dla całej społeczności. Istnieje potrzeba rewitalizacji sołectwa poprzez dostosowanie „przestrzeni zdegradowanych” na cele aktywizacji społeczności lokalnej - brak publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej”.</p>
	<p>Dostępność publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej</p> <p>Na terenie miejscowości istnieje publiczna infrastruktura aktywizacji społecznej – funkcję tę pełni remizo-świetlica. Oprócz niej jest również boisko i plac zabaw, ale to świetlica jest jedynym miejscem spotkań dla mieszkańców. Istniejący budynek wymaga remontu. Planowana interwencja zakłada rozszerzenie możliwości lokalowych infrastruktury już istniejącej. Także teren wokół remizo-świetlicy, boisko i plac zabaw wymagają interwencji. Boisko i plac zabaw nie spełniają obowiązujących norm, a ich stan techniczny jest zły.</p>
Srebrniki	<p>Istnienie przestrzeni zdegradowanej, która może być zaadaptowana do celów rozwoju społecznego</p> <p>Teren i budynki po PGR (działka nr 101/3). W czasach działania PGR remizo-świetlica położona na działce nr 131 była jedynym miejscem spotkań dla osób</p>

zamieszkujących teren i budynki PGR. Budynek wraz z terenami przyległymi wymaga gruntownej modernizacji – obecnie jest to jedyne miejsce spotkań społeczności Srebrnik. Na obszarze „przestrzeni zdegradowanej” istnieje potrzeba realizacji projektów społecznych, podnoszących aktywność i kompetencje osób.

Źródło: Opracowanie własne

Granice obszaru rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego w części wiejskiej Gminy Kowalewo Pomorskie przedstawia poniższa mapa.

Mapa. Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w części wiejskiej gminy Kowalewo Pomorskie

Źródło: Opracowanie własne

3. Diagnoza obszaru rewitalizacji⁸

3.1 Podobszar 1: Kowalewo Pomorskie – Centrum

Obszar rewitalizacji w mieście Kowalewo Pomorskie obejmuje jedną z trzech wydzielonych na potrzeby delimitacji jednostek – Centrum. Jednostka ta zajmuje powierzchnię 1,64 km², co stanowi 1,16% powierzchni Gminy i 36,85% powierzchni miasta. Na tym terenie mieszka 2 268 osób (19,72% ludności Gminy i 55,68% mieszkańców Miasta). Jest to najgęściej zaludniona część miasta (1 382 osób/km²). Jednostkę wyznaczoną do rewitalizacji tworzy 25 ulic.

Tabela. Wykaz ulic wchodzących w skład obszaru rewitalizacji

L.p.	Ulica
1.	1 Maja
2.	23 stycznia
3.	Batalionów Chłopskich
4.	Chopina
5.	Dworcowa
6.	Działkowa
7.	Fosa Jagiellońska
8.	Jana Pawła II
9.	Kilińskiego
10.	Konopnickiej
11.	Kościuszki
12.	Krótką
13.	Młyńska
14.	Murna
15.	Odrodzenia (do nr 8)
16.	Ogrodowa
17.	Plac 700-lecia
18.	Plac Wolności
19.	Strażacka
20.	Szkolna
21.	Szpitalna
22.	Św. Józefa
23.	Św. Mikołaja
24.	Toruńska
25.	Wąska

Źródło: Opracowanie własne

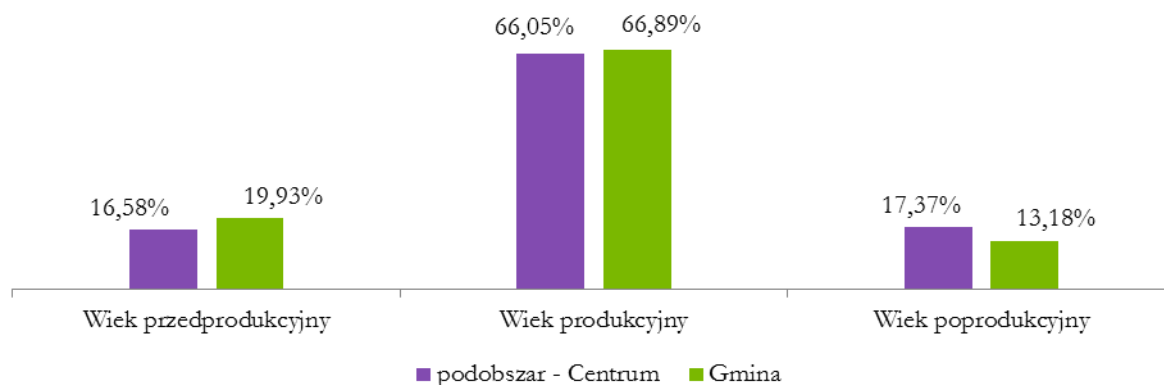
⁸ Przedstawione w poniższym rozdziale dane statystyczne dotyczą stanu na 31.12.2015 r.

Sfera społeczna

Pod koniec 2015 r. na podobszarze zamieszkiwało 2 268 osób. W większości były to osoby w wieku produkcyjnym (1 498 osób, co stanowi 66,05% wszystkich mieszkańców Centrum). Drugą najliczniejszą grupą są osoby powyżej 65 roku życia (17,37%). Najmniejszy jest udział osób w wieku przedprodukcyjnym (16,58%). To właśnie wysoki udział osób starszych w społeczności podobszaru jest jednym z dominujących tu problemów społecznych. Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem tej w wieku produkcyjnym to 26,30%, podczas gdy średnio w Gminie jest to 19,70%.

Wykres. Struktura wiekowa ludności na podobszarze Centrum

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Poziom bezrobocia mierzony udziałem osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym na koniec 2015 r. wynosił w mieście Kowalewie Pomorskim⁹ 9,21% i był o 0,45 p.p. wyższy niż w Gminie (8,76%). Problemy związane ze znalezieniem pracy dotyczą wielu młodych mieszkańców miasta – aż 18,58% bezrobotnych to osoby do 25 roku życia (w Gminie jest 17,36%). Większość bezrobotnych (55,73%) to osoby bezrobotne długotrwale, a więc takie, które w ciągu ostatnich 2 lat łącznie przez okres ponad 12 miesięcy były zarejestrowane w urzędzie pracy.

Na podobszarze Centrum w 2015 r. Posterunek Policji w Kowalewie Pomorskim odnotował 299 interwencji z powodu zakłócania miru domowego lub porządku publicznego. Stosunek tych interwencji względem ogółu gospodarstw domowych (298) na tym terenie wyniósł 100,34%, co oznacza, że policjanci interweniowali wielokrotnie w tych samych domostwach. O ile w pozostałych częściach miasta nie odnotowano wykroczeń i przestępstw popełnionych przez młodocianych w wieku 13 – 18 lat, o tyle na obszarze Centrum było ich 7 (co stanowi 3% w odniesieniu do ogólnej liczby młodzieży w tym wieku na podobszarze, podczas gdy w całej Gminie jest to zaledwie 1,02%).

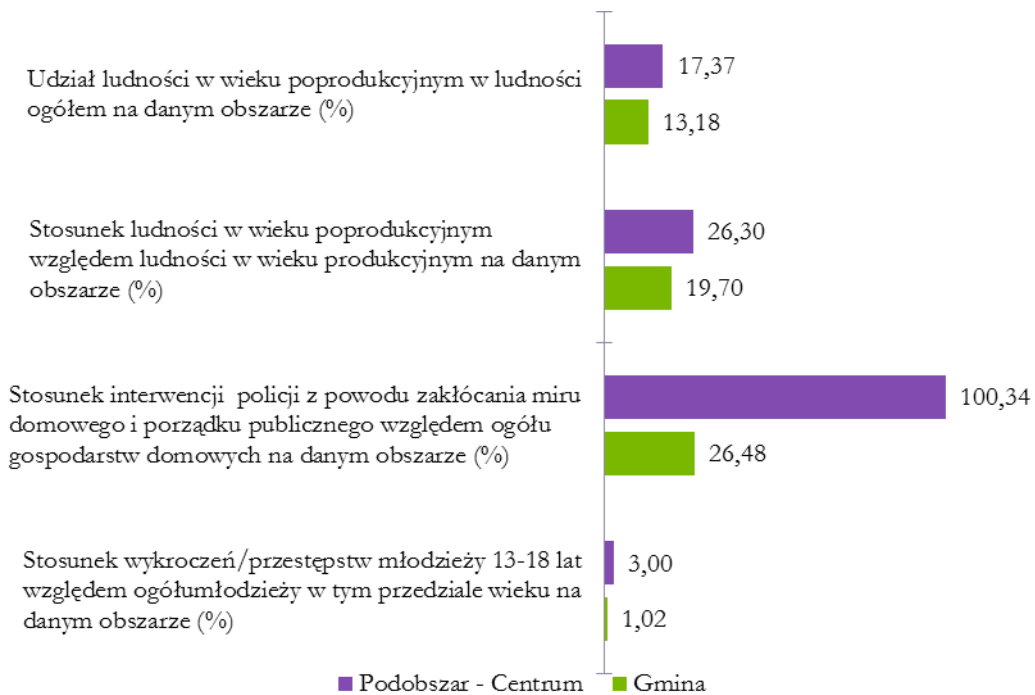
Wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży zamieszkującej na tym terenie zajmują się publiczne i prywatne przedszkole, oddział przedszkolny, szkoła podstawowa i gimnazjum. Wychowaniem przedszkolnym objętych jest 41 dzieci od 3 do 5 roku życia, co stanowi 63,08%. Jest to sytuacja lepsza niż w całej Gminie, gdzie średnio tylko 36,27% dzieci w tym wieku uczęszcza do przedszkola/oddziału przedszkolnego. Poziom kształcenia dzieci i młodzieży w szkołach położonych na podobszarze jest zbliżony do poziomu całej Gminy. Średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty w Szkole Podstawowej w Kowalewie Pomorskim w 2015 r. wynosił 63% z języka polskiego i matematyki i 75% z języka angielskiego, podczas gdy średnia dla całej Gminy wynosiła odpowiednio 64% i 70%. Uczniowie, zarówno z podobszaru, jak i pozostałej części Miasta i Gminy uczęszczają do jedynej na terenie Gminy gimnazjum położonego na obszarze objętym rewitalizacją,

⁹ Brak danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Golubiu-Dobrzyniu z podziałem na ulice w mieście.

cechującego się bardzo dobrym poziomem nauczania. Osiągane wyniki egzaminów są równe lub wyższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej.

Głównymi problemami z jakimi borykają się mieszkańcy są wysokie bezrobocie, postępujące starzenie się społeczeństwa oraz bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin. Jednocześnie zamieszkująca tu społeczność aktywnie uczestniczy w życiu Miasta poprzez udział w licznych imprezach kulturowych i sportowych oraz działanie w organizacjach społecznych zajmujących się wspieraniem edukacji, przedsiębiorczości, krzewieniem kultury, sztuki i sportu.

Wykres. Podobszar 1 - kryzysowe zjawiska w sferze społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Pozostałe sfery

Klimat aktywności gospodarczej na podobszarze jest lepszy niż w Gminie. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada tutaj 9,29 podmiotów gospodarczych osób fizycznych (średnio w Gminie jest to 5,42). Łącznie jest ich 125, podczas gdy w całym Mieście - 195, co oznacza, że 64% wszystkich działalności gospodarczych prowadzonych jest na terenie Centrum.

Na podobszarze znajduje się wiele obiektów infrastruktury społecznej, z których korzystają mieszkańcy, mogą również posłużyć one jako baza do prowadzenia działań z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej.

Tabela. Infrastruktura społeczna na podobszarze Centrum

Edukacja	Przedszkole Publiczne, Przedszkole Entliczek Pentliczek, Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej, Gimnazjum im. Jana Pawła II, Zespół Szkół im. Lecha Wałęsy.
Pomoc społeczna	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Świetlica socjoterapeutyczna, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Filia Ośrodka Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem dla

	mieszkańców powiatu golubsko-dobrzyńskiego, Klub Seniora „Złota Jesień”, Uniwersytet Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Gospodarki.
Kultura	Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury.
Sport i rekreacja	Centrum Rekreacji i Sportu: – pełnowymiarowe boisko trawiaste do piłki nożnej wraz z czterotorową, 400 metrową bieżnią lekkoatletyczną, skoczną w dal i trybunami mieszczącymi 894 osoby, – boisko plażowe zintegrowane z nawierzchnią piaszczystą, obejmujące boisko do siatkówki plażowej oraz do piłki ręcznej, – boisko wielofunkcyjne pokryte sztuczną nawierzchnią, umożliwiające grę w piłkę ręczną, siatkówkę lub tenis dla osób grających amatorsko, – boisko „ORLIK” z nawierzchnią syntetyczną, przeznaczone do gry w piłkę nożną, – boisko do koszykówki i siatkówki z nawierzchnią poliuretanową, – skate park, – ścianka wspinaczkowa, – plac zabaw dla dzieci, – szachy plenerowe, – siłownia zewnętrzna, – pływalnia, Orlik.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Podobszar Centrum wyposażony jest w infrastrukturę techniczną, tj. wodociąg, kanalizację i gaz. Wszyscy mieszkańcy mają zapewniony dostęp do wodociągu (wg stanu z 2015 r. do sieci wodociągowej podłączonych jest 310 nieruchomości). Z kolei z sieci kanalizacyjnej korzysta 95,16% budynków (295 nieruchomości podłączonych do sieci, 11 korzysta z szamb, a 3 posiadają przydomowe oczyszczalnie ścieków). Ponadto na terenie Miasta istnieje infrastruktura gazowa (Miasto zasilane jest gazem ziemnym przewodowym (gazociąg DN80) z krajowego systemu zasilania gazowniczego). Na podobszarze 237 nieruchomości podłączonych jest do gazociągu (76,45% wszystkich nieruchomości). Brak jest typowej sieci ciepłowniczej, owszem działa tu kotłownia, ale nie zaopatruje ona w ciepło całego Centrum.

Na obszarze Centrum działa kotłownia ale nie zaopatruje ona w ciepło całego podobszaru.

W sferze środowiskowej istotnym zjawiskiem są zagrożenia związane z ruchem samochodowym. Przebiegająca przez Centrum droga krajowa nr 15 należy do największych w Gminie emitentów zanieczyszczeń komunikacyjnych. Jest również głównym źródłem hałasu oraz stwarza duże zagrożenie dla mieszkańców. W 2014 r. liczba pojazdów przejeżdżających krajową „15” osiągnęła 23 tysiące pojazdów na dobę i według prognoz liczba ta będzie wzrastać.

Na podobszarze Centrum jest szereg terenów zdegradowanych wymagających zagospodarowania. Przede wszystkim są to:

- Tereny pokolejowe przy ul. Dworcowej,
- Zdegradowane przestrzenie publiczne: tereny zieleni miejskiej przy pl. 700-lecia, teren przy budynku pl. Wolności 3a, terenu górki zamkowej pomiędzy Pl. Wolności a ul. Strażacką.

Niektóre budynki o przeznaczeniu publicznym i mieszkaniowym wymagają poprawy stanu technicznego i wyglądu zewnętrznego (zły stan elewacji), czy też nie posiadają rozwiązań technologicznych umożliwiających efektywne korzystanie z nich, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska (m. in. budynki przy Pl. Wolności 3a i 12, ul. 1 Maja 13, ul. Strażackiej 2, ul. Św. Mikołaja 5).

Również istniejąca infrastruktura techniczna wymaga poprawy:

- Drogowa (m. in. przebudowa dróg, naprawa chodników),
- Wodno-kanalizacyjna (naprawa przepustów drogowych, wymiana hydrantów wodociągowych, naprawa zasuw i zaworów sieci wodociągowej, modernizacja oczyszczalni ścieków, modernizacja suw),
- Ciepłownicza (modernizacja źródeł ogrzewania w budynkach użyteczności publicznej, m. in. przy ul. Św. Mikołaja 5),
- Energetyczna (modernizacja oświetlenia ulicznego).

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na podobszarze Centrum

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	<ul style="list-style-type: none"> – Starzenie się społeczeństwa – Bezrobocie, w tym wśród młodych – Liczne interwencje z powodu zakłócania porządku publicznego i miru domowego 	<ul style="list-style-type: none"> – Aktywni mieszkańcy – Wiele prężnie działających organizacji społecznych – Liczne imprezy sportowo-kulturalne – Wysoka jakość kształcenia
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	<ul style="list-style-type: none"> – Infrastruktura techniczna wymagająca remontów – Przestrzenie zdegradowane – Zagrożenia środowiskowe związane z ruchem samochodowym na DK15 	<ul style="list-style-type: none"> – Bardzo dobre zaplecze w zakresie infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

3.2 Podobszar 2: Chelmoniec

Chelmoniec jest położony w południowo-wschodniej części gminy, ok. 7 km od Kowalewa Pomorskiego, w pobliżu granicy z gminami Ciechocin i Golub-Dobrzyń. Jako zdegradowany został wskazany cały obszar sołectwa, jednak do rewitalizacji, na podstawie wskaźników podanych w podrozdziale 2.2, wyznaczono część z zabudowaniami, czyli miejscowości Chelmoniec i Gapa (dalej wskazywane łącznie jako Chelmoniec) o powierzchni ok. 1,18 km², stanowiącej 0,83% powierzchni gminy.

Sfera społeczna

Na koniec 2015 r. na jego terenie zamieszkiwało 229 mieszkańców, co stanowi 1,99% mieszkańców gminy. Na przestrzeni lat 2006-2015 liczba mieszkańców podobszaru zmniejszyła się z 253 do 229, łącznie o -9,49%, podczas gdy liczba mieszkańców gminy zwiększyła się o 1%.

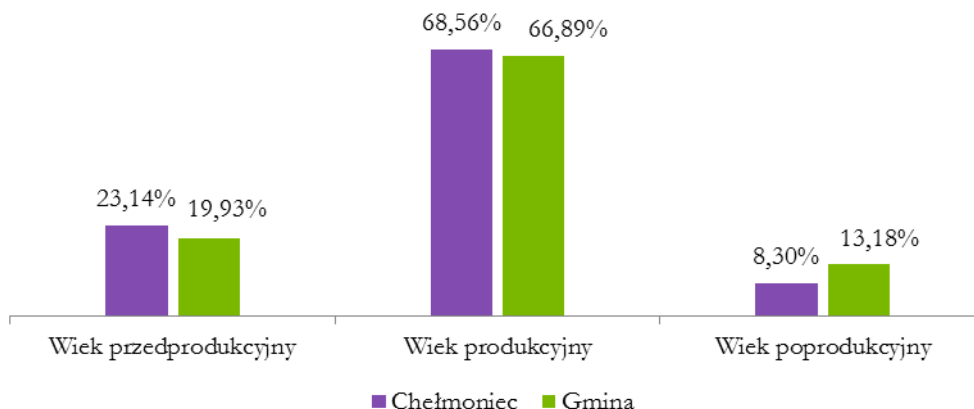
Wykres. Liczba ludności Chelmońca w latach 2006-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim.

Analizowany obszar zamieszkuje w przeważającej części osoby w wieku produkcyjnym (18-64 lat), które stanowią 68,56% ogółu osób zameldowanych na tym obszarze. Duży jest udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat), którzy stanowią 23,14% mieszkańców. Najmniej liczna jest grupa osób w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 lat) – stanowią one zaledwie 8,30% mieszkańców. W związku z tym wskaźnik obciążenia demograficznego na terenie badanego obszaru jest niezwykle korzystny i wynosi 12,1% wobec 19,7% na obszarze całej gminy.

Wykres. Struktura wiekowa ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Podobszar 2 charakteryzuje się relatywnie wysokim poziomem bezrobocia. Na koniec 2015 r. udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym wynosił 10,19%. Jest to wynik wyższy o 1,43 p.p. od średniej dla gminy, wynoszącej 8,76%. Dodatkowo stosunek liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy do ogółu osób w wieku produkcyjnym wynosił 3,82% i przekraczał średnią dla gminy o 0,32 p.p. W strukturze bezrobocia zwraca uwagę wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych. Na wyznaczonym podobszarze wynosi on 75%, przy średniej dla gminy wynoszącej 64,24%. Udział osób bezrobotnych do 25 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych na wyznaczonym podobszarze wynosi 18,75% i również jest wyższy od średniej dla gminy o 1,39 p.p.

Czynnikiem kryzysowym świadczącym o wysokim poziomie ubóstwa na wyznaczonym podobszarze jest również relatywnie wysoki udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze. Wynosi on dla badanego obszaru 18,75% i jest wyższy od średniej gminnej o 3,27 p.p.

Ważnym czynnikiem, który należy zidentyfikować, dokonując diagnozy obszaru rewitalizowanego jest liczba interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego. Na analizowanym obszarze odnotowano w roku 2015 jedynie 2 tego typu zdarzenia, co w stosunku do ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze daje 14,6%, wobec 26,48% na terenie Gminy.

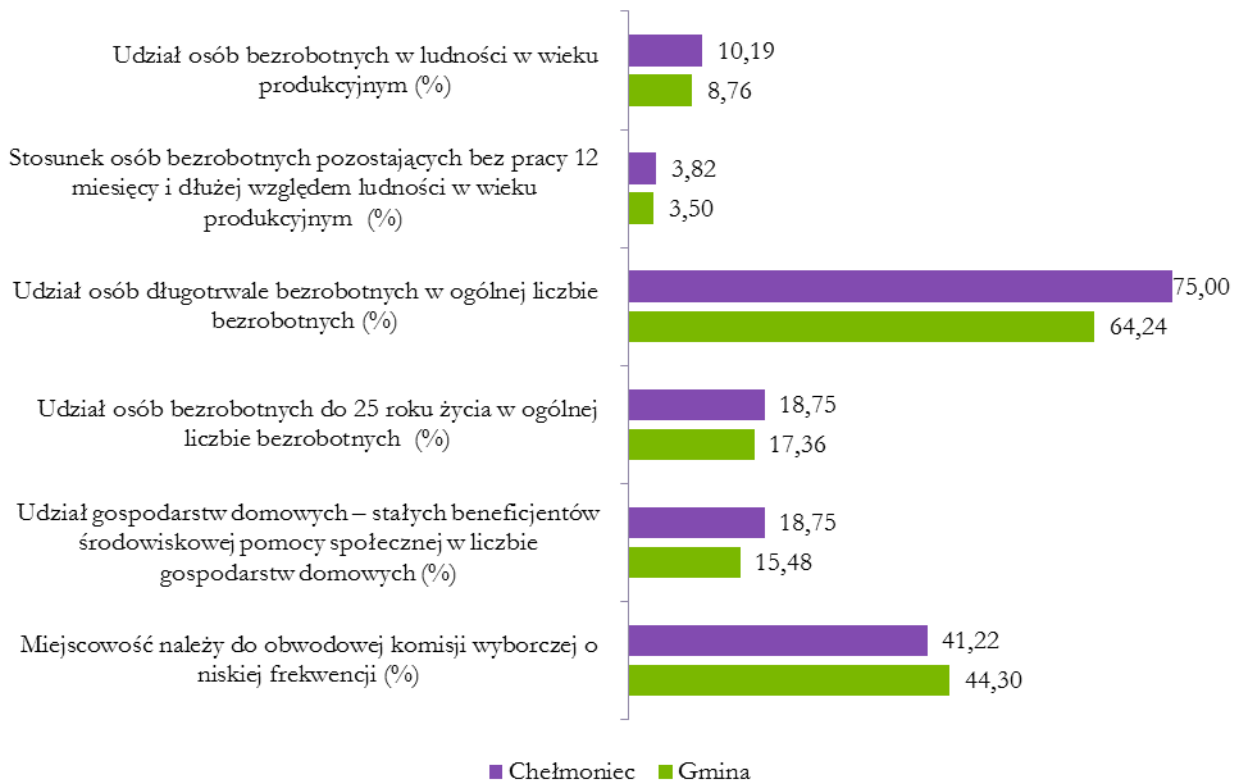
Chełmoniec należy do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Kowalewie Pomorskim. Średni wynik sprawdzianu szóstoklasisty w tej szkole w 2015 r. wynosił 63% z języka polskiego i matematyki i 75% z języka angielskiego i był nieco wyższy od średniej dla całej Gminy, która wynosiła odpowiednio 64% i 70%.

Poziom aktywności mieszkańców mierzony wskaźnikiem frekwencji wyborczej wskazuje, że Chełmoniec należy do tych miejscowości, gdzie aktywność ta jest niższa niż średnia dla całej Gminy. Frekwencja wyborcza we wszystkich wyborach w 2015 r. w obwodowej komisji wyborczej nr 5, do której należy Chełmoniec wyniosła 41,22% (frekwencja w Gminie to 44,30%). W wyborach parlamentarnych udział

wzięło 40,61% uprawnionych do głosowania (w Gminie 42,59%), natomiast w wyborach prezydenckich w I turze – 39,85%, a w II turze – 43,21% (w całej Gminie było to odpowiednio 42,44% i 47,87%).

Działalność integrującą i aktywizującą mieszkańców na tym terenie prowadzą strażacy z Ochotniczej Straży Pożarnej, panie z Koła Gospodyń Wiejskich oraz Sołtys wraz z Radą Sołecką.

Wykres. Podobszar 2 – wybrane kryzysowe zjawiska w sferze społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim.

Pozostałe sfery

Wskaźniki dotyczące sfery społecznej, w zestawieniu z najniższym wśród wszystkich sołectw w gminie wskaźnikiem przedsiębiorczości (1,91 wobec średniej gminnej wynoszącej 5,42), pokazują konieczność podjęcia działań mających na celu stworzenie warunków do skutecznej aktywizacji zawodowej mieszkańców.

Ważnym zagadnieniem z punktu widzenia sfery środowiskowej jest fakt, że na podobszarze brak jest infrastruktury kanalizacyjnej lub przydomowych oczyszczalni ścieków, z związku z czym wszystkie nieruchomości znajdujące się na terenie miejscowości korzystają z szamb.

Wykres. Podobszar 2 – Inne kryzysowe zjawiska

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim.

Na terenie podobszaru 2 istnieje remizo-światlica, jednak wymaga ona remontu i zorganizowania zajęć, które ożywią i zaktywizują mieszkańców. Brakuje natomiast innych elementów infrastruktury społecznej (przedszkola, szkoły, biblioteki), obiektów sportowych i rekreacyjnych (np. boiska, placu zabaw).

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na podobszarze Chełmoniec

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Spoleczne	<ul style="list-style-type: none"> – Malejąca liczba ludności – Relatywnie wysoki udział osób bezrobotnych, w tym osób bezrobotnych dłużej niż 12 miesięcy, w stosunku do osób w wieku produkcyjnym – Wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych – Relatywnie wysoki udział bezrobotnych do 25 roku życia – Relatywnie duży udział gospodarstw korzystających z pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> – Korzystny wskaźnik obciążenia demograficznego – Niski wskaźnik przestępczości – Działalność OSP, KGW oraz Sołtysa wraz z Radą Sołecką
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	<ul style="list-style-type: none"> – Bardzo niski wskaźnik przedsiębiorczości mieszkańców na terenie miejscowości – Zły stan istniejącej infrastruktury społecznej – Brak infrastruktury kanalizacyjnej lub przydomowych oczyszczalni ścieków 	<ul style="list-style-type: none"> – Istniejąca remizo-światlica

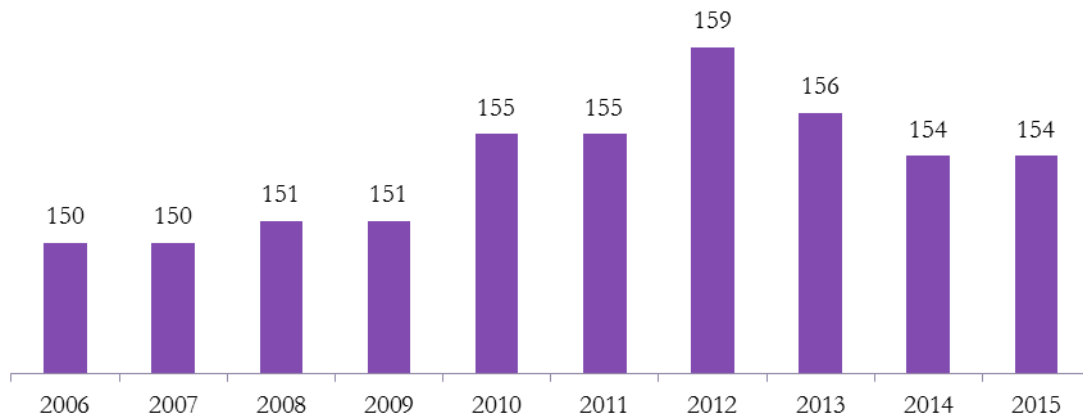
3.3 Podobszar 3: Mariany

Mariany położone są w odległości ok. 4,4 km na zachód od centrum Kowalewa Pomorskiego. Jako zdegradowany został wskazany cały obszar sołectwa, jednak do rewitalizacji, na podstawie wskaźników podanych w podrozdziale 2.2, wyznaczono część z zabudowaniami, czyli Mariany, o powierzchni 2,80 km², stanowiącą 1,98% powierzchni gminy.

Sfera społeczna

Na koniec 2015 r. na tym terenie zamieszkiwało 154 mieszkańców, co stanowi 1,34% mieszkańców gminy. Na przestrzeni lat 2006-2015 liczba mieszkańców podobszaru zwiększyła się z 150 do 154, łącznie o 2,67%, podczas gdy liczba mieszkańców gminy zwiększyła się o 1%.

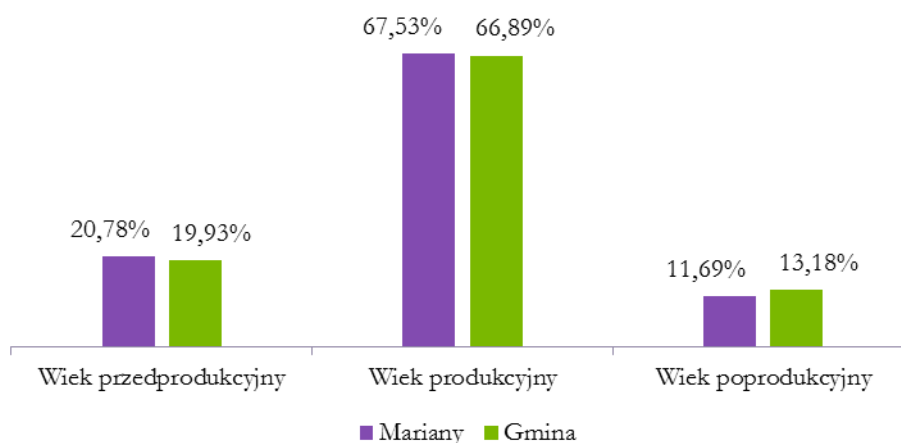
Wykres. Liczba ludności Marian w latach 2006-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim.

Analizowany obszar zamieszkuje w przeważającej części osoby w wieku produkcyjnym (18 – 64 lat), które stanowią ponad 67,53% ogółu osób zameldowanych na tym obszarze. Duży jest udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat), którzy stanowią 20,78% mieszkańców. Najmniej liczna jest grupa osób w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 lat) – stanowią one zaledwie 11,69% mieszkańców. W związku z tym wskaźnik obciążenia demograficznego na terenie badanego obszaru jest stosunkowo korzystny i wynosi 17,31% wobec 19,70% na obszarze całej gminy.

Wykres. Struktura wiekowa ludności Marian

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Podobszar charakteryzuje się wysokim udziałem osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych - wynosi on 80% przy średniej dla gminy wynoszącej 64,24%. Udział osób bezrobotnych do 25 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych na wyznaczonym podobszarze wynosi 20% i jest wyższy od średniej dla gminy o 2,64 p.p.

Poziom ubóstwa mierzony ilością gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w Marianach jest niski. W 2015 r. zaledwie 3 rodziny (liczące łącznie 14 osób) korzystały stale, czyli dłużej niż 18 miesięcy ze świadczeń pomocy społecznej, co stanowi 9,09% ogółu gospodarstw domowych na tym terenie (średnio w Gminie było to 15,48%).

Na badanym obszarze tylko 1 dziecko w wieku 3-5 lat uczęszcza do przedszkola (czyli 20% wszystkich dzieci w tym wieku). Podczas gdy w całej Gminie edukacją przedszkolną objętych jest 36,27% dzieci w wieku 3-5 lat.

Mariany należą do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Wielkim Rychnowie. W roku 2015 r. wyniki z I części (j. polski i matematyka) sprawdzianu szóstoklasisty w tej szkole wyniósł 70% i tym samym był o 6 p.p. wyższy od średniego wyniku Gminy. Natomiast z II części sprawdzianu (j. angielski) osiągnięty wynik był nieco niższy (68%) niż w Gminie (70%). W trzech poprzednich latach (2014-2012) SP w Wielkim Rychnowie zawsze osiągała lepsze wyniki niż cała Gmina. Z kolei względny wynik, czyli stosunek wyniku uzyskanego przez szkołę w 2015 r. na tle średniej wartości wojewódzkiej wyniósł 1,09 i tym samym był niższy od względnego wyniku z 2012 r. wynoszącego 1,13.

Na analizowanym obszarze w 2015 r. Posterunek Policji w Kowalewie Pomorskim nie odnotował żadnej interwencji z powodu zakłócania miru domowego lub porządku publicznego.

Działaniami na rzecz mieszkańców w Marianach zajmuje się jednostka OSP i Sołtys wraz z Radą Sołecką

Poziom aktywności mieszkańców mierzony wskaźnikiem frekwencji wyborczej wskazuje, że Mariany należą do tych miejscowości, gdzie aktywność ta jest niższa niż średnia dla całej Gminy. Frekwencja wyborcza we wszystkich wyborach w 2015 r. w obwodowej komisji wyborczej nr 7, do której należą Mariany wyniosła 43,40% (frekwencja w Gminie to 44,30%). W wyborach parlamentarnych udział wzięło 41,67% uprawnionych do głosowania (w Gminie 42,59%), natomiast w wyborach prezydenckich w I turze – 41,92%, a w II turze – 46,63% (w całej Gminie było to odpowiednio 42,44% i 47,87%).

Wykres. Podobszar 3 – wybrane kryzysowe zjawiska w sferze społecznej

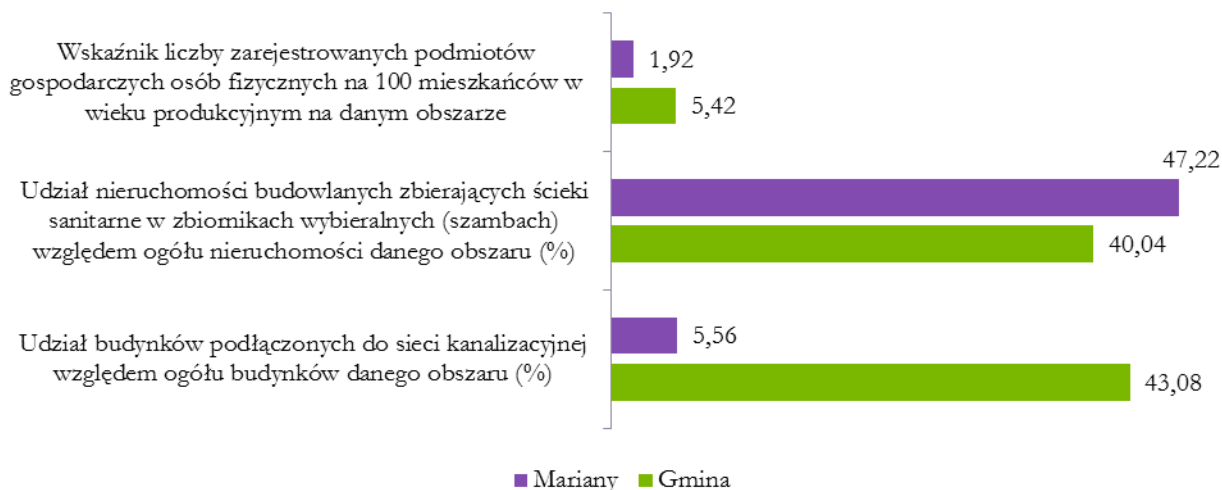
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim.

Pozostałe sfery

Na podobszarze wskaźnik przedsiębiorczości mierzony liczbą podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi 1,92, co stanowi drugi najniższy (po Chełmońcu) wynik w gminie.

Wyposażenie w infrastrukturę techniczną jest nienajlepsze. Tylko 5,56% nieruchomości podłączonych jest do sieci kanalizacyjnej. Pozostałe posiadają albo szamba (47,22%) albo przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Wykres. Podobszar 3 - kryzysowe zjawiska w sferze gospodarczej, środowiskowej i technicznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim.

Na podobszarze znajduje się infrastruktura społeczna w postaci boiska, placu zabaw dla dzieci i remizo-świetlicy, która wymaga remontu.

Przez teren miejscowości przebiega linia kolejowa o znaczeniu krajowym relacji Toruń – Olsztyn. Linia przecina drogę powiatową nr 2104C. Istniejący w tym miejscu niestrzeżony przejazd kolejowy stanowi duże zagrożenie komunikacyjne zarówno dla mieszkańców miejscowości, jak i przejezdnych, gdyż dochodzi na nim do wielu groźnych wypadków.

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na podobszarze Mariany

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Spoleczne	<ul style="list-style-type: none"> – Wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie osób bezrobotnych – Relatywnie wysoki udział bezrobotnych do 25 roku życia 	<ul style="list-style-type: none"> – Korzystny wskaźnik obciążenia demograficznego – Niski wskaźnik przestępczości – Działalność OSP oraz Sołtysa i Rady Sołeckiej
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	<ul style="list-style-type: none"> – Bardzo niski wskaźnik przedsiębiorczości mieszkańców na terenie miejscowości – Bardzo niski udział infrastruktury kanalizacyjnej lub przydomowych oczyszczalni ścieków – Zły stan istniejącej infrastruktury społecznej (remizo-świetlicy) 	<ul style="list-style-type: none"> – Istniejąca infrastruktura społeczna: remizo-świetlica, boisko, plac zabaw

3.4 Podobszar 4: Piątkowo

Piątkowo jest położone w północno-wschodnim krańcu gminy Kowalewo Pomorskie, w odległości około 8 km od centrum miasta, w pobliżu granicy z gminami Wąbrzeźno i Dębowa Łąka. Jako zdegradowany został wskazany cały obszar sołectwa, jednak do rewitalizacji, na podstawie wskaźników podanych w podrozdziale

2.2, wyznaczono część z zabudowaniami, czyli miejscowość Piątkowo o powierzchni 0,73 km², stanowiącą 0,52% powierzchni gminy. Piątkowo to wieś popegeerowska z pozostałościami infrastruktury (przede wszystkim budynkami mieszkalnymi) po dawnym PGR.

Sfera społeczna

Na koniec 2015 r. na terenie Piątkowa zamieszkiwało 289 mieszkańców, co stanowi 2,51% mieszkańców gminy. Na przestrzeni lat 2006-2015 liczba mieszkańców podobszaru zmniejszyła się z 313 do 289, łącznie o -7,67%, podczas gdy w Gminie wzrosła o 1%.

Wykres. Liczba ludności Piątkowa w latach 2006-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Na analizowanym obszarze większość mieszkańców to osoby w wieku produkcyjnym (18 – 64 lat), które stanowią 68,86% ogółu osób zameldowanych. Liczną grupą są osoby starsze – aż 16,61%, podczas gdy średnio w Gminie jest ich 13,18%. Jednocześnie stosunek liczby osób w wieku poprodukcyjnym względem liczby osób wieku produkcyjnym wynosi 24,12%. Najmniej liczną grupę tworzą osoby w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) – 14,53% ogółu mieszkańców.

Wykres. Struktura wiekowa ludności Piątkowa

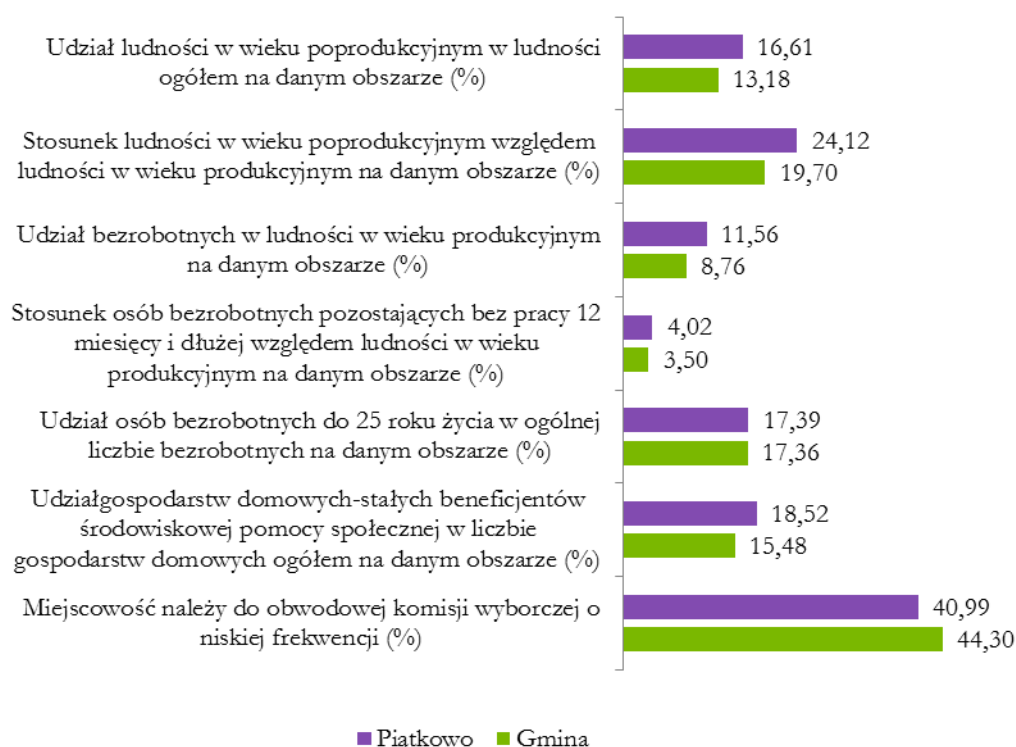
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Podobszar charakteryzuje się dość wysokim poziomem bezrobocia. Pod koniec 2015 r. udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym wynosił 11,56%. Jest to wynik wyższy o 2,8 p.p. od średniej dla gminy, wynoszącej 8,76%. Dodatkowo stosunek liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 12 miesięcy do ogółu osób w wieku produkcyjnym wynosi 4,02% i również przekracza średnią dla gminy (3,50%). W strukturze bezrobocia zwraca uwagę udział osób bezrobotnych do 25 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych - na wyznaczonym podobszarze wynosi on 17,39%.

Czynnikiem kryzysowym na wyznaczonym podobszarze jest również relatywnie wysoki udział gospodarstw domowych – stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze. Wynosi on dla badanego obszaru 18,52% i jest wyższy od średniej gminnej o 3,04 p.p. Z pomocy MGOPS przez okres dłuższy niż 18 miesięcy korzystało w 2015 r. 5 rodzin, w których łącznie było 12 osób.

Poziom aktywności mieszkańców mierzony wskaźnikiem frekwencji wyborczej wskazuje, że w Piątkowie aktywność ta jest niższa niż w Gminie. Frekwencja wyborcza we wszystkich wyborach w 2015 r. w obwodowej komisji wyborczej nr 4, do której należy Piątkowo wyniosła 40,99% (frekwencja w Gminie to 44,30%). W wyborach parlamentarnych udział wzięło 37,35% uprawnionych do głosowania (w Gminie 42,59%), natomiast w wyborach prezydenckich w I turze – 38,55%, a w II turze – 47,09% (w całej Gminie było to odpowiednio 42,44% i 47,87%).

Wykres. Podobszar 4 - kryzysowe zjawiska w sferze społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim.

Miejscowość Piątkowo należy do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Pluskowężach. Średnie wyniki tej szkoły są nieco niższe od osiąganych w Gminie. W roku 2015 uczniowie ze sprawdzianu szóstoklasisty uzyskali wyniki na poziomie 60% z języka polskiego i matematyki oraz 68% z języka angielskiego (podczas gdy średni wynik w Gminie wynosił odpowiednio 64% i 70%). Podobna sytuacja miała miejsce w latach 2013/2014 i 2012/2013. Również przeciętny wynik za ostatnie 3 lata (58%)¹⁰ jest niższy od średniego wyniku w województwie kujawsko-pomorskim (62%).

W Piątkowie działa Koło Gospodyń Wiejskich oraz Sołtys wraz z Radą Sołecką.

Pozostałe sfery

Kwestią problematyczną jest również poziom przedsiębiorczości. W Piątkowie na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadają zaledwie 2 podmioty gospodarcze. Jest to jeden z niższych wyników w Gminie, co

¹⁰ Średni wynik z języka polskiego i matematyki.

wskazuje na konieczność podjęcia działań mających na celu stworzenie warunków do skutecznej aktywizacji zawodowej mieszkańców.

Wykres. Podobszar 4 - kryzysowe zjawiska w sferze gospodarczej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Na terenie podobszaru jedynymi obiektami infrastruktury społecznej są boisko i plac zabaw. W Piątkowie brakuje świetlicy wiejskiej – miejsca gdzie mogliby spotykać się mieszkańcy, gdzie odbywałyby się ważne dla lokalnej społeczności wydarzenia. Świetlica służyłaby jako miejsce organizacji:

- szkoleń podwyższających kwalifikacje zawodowe mieszkańców,
- warsztatów rozwijających umiejętności lokalnej społeczności m. in. z zakresu rękodzieła artystycznego, florystyki, kulinariów,
- zajęć sportowo – rekreacyjnych,
- zajęć informatycznych dla osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym,
- spotkań integracyjnych i okolicznościowych.

Pod względem wyposażenia w infrastrukturę techniczną sytuacja wygląda podobnie jak w całej w gminie. Wszyscy mieszkańcy mają dostęp do wodociągu, z sieci kanalizacyjnej korzysta 81% nieruchomości, a pozostałe 19% zbiera ścieki sanitarne w zbiornikach wybieralnych.

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na podobszarze Piątkowo

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	<ul style="list-style-type: none"> – Zmniejszająca się liczba ludności – Niekorzystny wskaźnik obciążenia demograficznego – Relatywnie wysoki udział osób bezrobotnych, w tym osób bezrobotnych dłużej niż 12 miesięcy, w stosunku do osób w wieku produkcyjnym – Problemy ze znalezieniem pracy wśród osób młodych – Korzystanie z pomocy społecznej – Jakość kształcenia – Niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym 	<ul style="list-style-type: none"> – Niski wskaźnik przestępczości – Działalność Koła Gospodyń Wiejskich i Sołtysa wraz z Radą Sołecą
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	<ul style="list-style-type: none"> – Niski wskaźnik przedsiębiorczości wśród mieszkańców – Brak infrastruktury społecznej (świetlicy) 	-

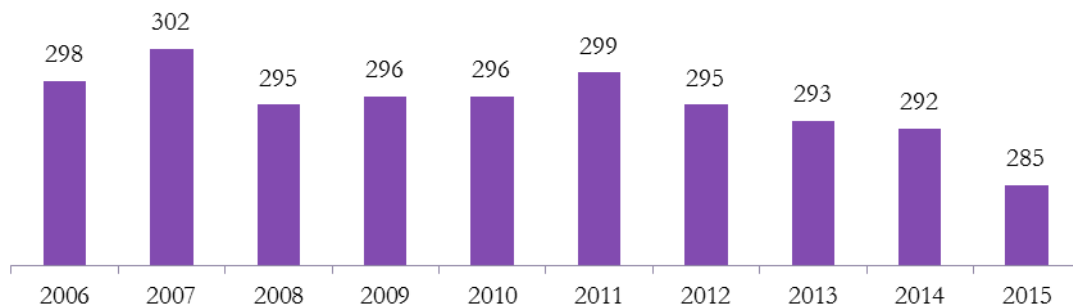
3.5 Podobszar 5: Srebrniki

Srebrniki położone są ok. 5,3 km na północny-zachód od miasta Kowalewo Pomorskie, w okolicy typowo rolniczej. Jako zdegradowany został wskazany cały obszar sołectwa, jednak do rewitalizacji, na podstawie wskaźników podanych w rozdziale 2.2, wyznaczono część z zabudowaniami, czyli miejscowość Srebrniki, o powierzchni 5,88 km², która stanowi 4,16% powierzchni gminy.

Sfera społeczna

Na koniec 2015 r. na tym terenie zamieszkiwało 285 mieszkańców, co stanowi 2,48% ludności gminy. Na przestrzeni lat 2006-2015 liczba mieszkańców podobszaru zmniejszyła się z 298 do 285, łącznie o -4,56%.

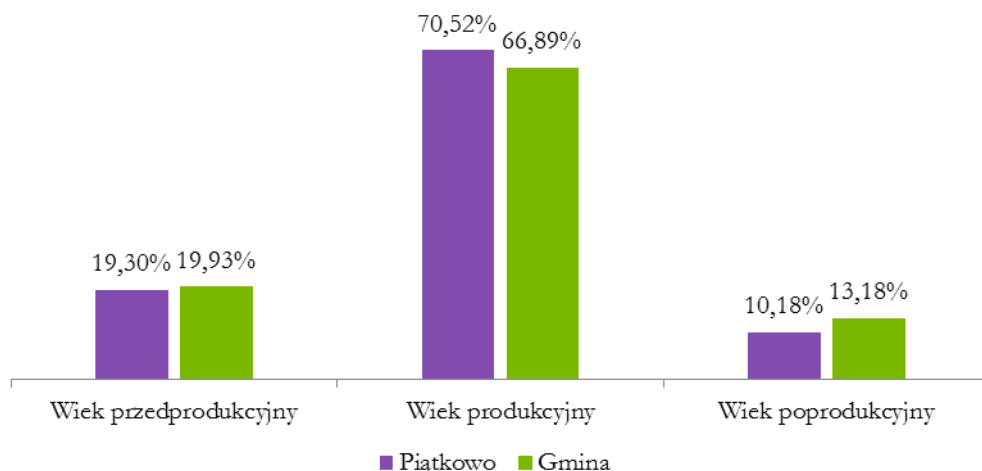
Wykres. Liczba ludności Srebrnik w latach 2006-2015

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim.

Analizowany podobszar zamieszkuje w przeważającej części osoby w wieku produkcyjnym (18-64 lat), które stanowią 70,52% ogółu osób zameldowanych na tym obszarze. Udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat), jest na poziomie średniej gminnej i wynosi 19,30%. Znacząco mniej liczna niż średnia dla gminy jest grupa osób w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 lat) – stanowią one zaledwie 10,18% mieszkańców przy średniej dla gminy 13,18%. W związku z tym wskaźnik obciążenia demograficznego na terenie badanego obszaru jest niezwykle korzystny i wynosi 14,43% wobec 19,70% na obszarze całej gminy.

Wykres. Struktura wiekowa ludności Srebrnik

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Podobszar charakteryzuje się niekorzystnymi wskaźnikami w sferze bezrobocia. Co prawda na koniec 2015 r. udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym wynosił 8,46% i był tylko nieznacznie

niższy od średniej dla gminy, wynoszącej 8,76%. Jednak stosunek liczby osób bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 24 miesiące w stosunku do ogółu osób bezrobotnych wynosił 35,29% i znacznie przekraczał średnią dla gminy wynoszącą 27,45%. W strukturze bezrobocia zwraca również uwagę wysoki udział osób bezrobotnych do 25 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych na wyznaczonym podobszarze, który na koniec 2015 r. wyniósł 29,41% i był wyższy od średniej dla gminy o 12,05 p.p.

Poziom aktywności mieszkańców mierzony wskaźnikiem frekwencji wyborczej w Srebrnikach jest niższy niż w Gminie. Frekwencja wyborcza we wszystkich wyborach w 2015 r. w obwodowej komisji wyborczej nr 8, do której należą Srebrniki wyniosła 37,83% (frekwencja w Gminie to 44,30%). W wyborach parlamentarnych udział wzięło 35,66% uprawnionych do głosowania (w Gminie 42,59%), natomiast w wyborach prezydenckich w I turze – 36,36%, a w II turze – 41,48% (w całej Gminie było to odpowiednio 42,44% i 47,87%).

Wykres. Podobszar 5 – wybrane kryzysowe zjawiska w sferze społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim.

Ważnym czynnikiem, który należy zidentyfikować, dokonując diagnozy obszaru rewitalizowanego jest liczba interwencji służb porządkowych (policji, straży) z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego. Na analizowanym obszarze odnotowano w roku 2015 jedynie 4 tego typu zdarzenia, co w stosunku do ogółu gospodarstw domowych daje 6,78%, wobec 26,48% na terenie gminy.

Z pomocy społecznej długotrwale (czyli powyżej 18 miesięcy) w 2015 r. korzystało 6 rodzin mieszkających w Srebrnikach (10,17% wszystkich gospodarstw domowych, podczas gdy średnio w Gminie było to 15,48% ogółu gospodarstw).

Srebrniki należą do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Wielkim Rychnowie. Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w tej w szkole w 2015 r. z j. polskiego i matematyki (70%) były wyższe od średnich wyników w Gminie (64%) i nieco niższe z j. angielskiego (68%, podczas gdy w Gminie - 70%). Z kolei względny wynik, czyli stosunek wyniku uzyskanego przez szkołę w 2015 r. na tle średniej wartości wojewódzkiej wyniósł 1,09 i tym samym był niższy od względnego wyniku z 2012 r. wynoszącego 1,13.

Na terenie miejscowości działa jednostka OSP, która nie tylko zajmuje się ratownictwem ale również organizuje i aktywizuje mieszkańców. Ponadto na rzecz lokalnej społeczności działa Sołtys z Radą Sołecką.

Pozostałe sfery

Wskaźnik przedsiębiorczości w Srebrnikach jest korzystniejszy od podobnego wskaźnika w Chelmońcu, Marianach i Piątkowie, gdyż wynosi 3,48 podmiotów gospodarczych na 100 osób w wieku produkcyjnym. Jednakże sytuacja i tak jest gorsza niż w Gminie (5,42).

Niekorzystnie przedstawia się również poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną. Miejscowość nie jest podłączona do kanalizacji. W związku z czym mieszkańcy korzystają albo ze zbiorników wybieralnych (73,58% nieruchomości) albo też posiadają przydomowe oczyszczalnie ścieków (w Srebrnikach jest ich 14).

Wykres. Podobszar 5 - kryzysowe zjawiska w sferze gospodarczej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim.

Na podobszarze znajduje się remizo-światlica, która wymaga remontu i adaptacji na cele aktywizacji mieszkańców i cele rekreacyjno-wypoczynkowe, natomiast przy budynku znajduje się teren, który można zagospodarować i również wykorzystywać na potrzeby wypoczynku i rekreacji. Pozostała infrastruktura społeczna to boisko i plac zabaw dla dzieci., które są w złym stanie technicznym i nie spełniają obowiązujących norm prawnych.

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały na podobszarze Srebrniki

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Spoleczne	<ul style="list-style-type: none"> – Malejąca liczba ludności – Wysoki udział osób pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogólnej liczbie osób bezrobotnych – Wysoki udział bezrobotnych do 25 roku życia 	<ul style="list-style-type: none"> – Korzystny wskaźnik obciążenia demograficznego – Niski wskaźnik przestępczości – Niski udział gospodarstw stale korzystających z pomocy społecznej – Działalność OSP oraz Sołtysa wraz z Radą Sołecką
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	<ul style="list-style-type: none"> – Niski wskaźnik przedsiębiorczości mieszkańców na terenie miejscowości – Brak infrastruktury kanalizacyjnej lub przydomowych oczyszczalni ścieków – Zły stan istniejącej infrastruktury społecznej (remizo-światlicy) 	<ul style="list-style-type: none"> – Istniejąca infrastruktura społeczna: remizo-światlica, boisko, plac zabaw

Załączniki

Załącznik. Struktura wiekowa ludności

Jednostka	Ulica	Wiek przedprodukcyjny (osoba)	Wiek produkcyjny (osoba)	Wiek poprodukcyjny (osoba)	Razem
Osiedle Kochanowskiego	Broniewskiego	1	11	3	15
	Drzymały	8	64	17	89
	Główny Dworzec	50	178	32	260
	Konwaliowa	4	4	0	8
	Mickiewicza	16	104	20	140
	Mikołaja z Ryńska	12	20	9	41
	Narcyzowa	11	18	0	29
	Odrodzenia (od nr 9)	49	176	37	262
	Prusa	3	14	2	19
	Sienkiewicza	4	8	2	14
	Słowackiego	15	48	7	70
	Wyspiańskiego	5	17	3	25
	Żeromskiego	33	60	6	99
	Razem		211	722	138
Centrum	1 Maja (do nr 18)	47	148	23	218
	23 stycznia	28	89	20	137
	Batalionów Chłopskich	8	75	15	98
	Chopina	30	129	30	189
	Dworcowa	0	5	1	6
	Działkowa	2	9	4	15
	Fosa Jagiellońska	29	121	81	231
	Jana Pawła II	2	6	4	12
	Kilińskiego	4	11	3	18
	Konopnickiej	57	293	83	433
	Krótką	6	19	1	26
	Młyńska	6	27	5	38
	Murna	1	8	0	9
	Odrodzenia (do nr 8)	0	4	1	5
	Ogrodowa	2	9	2	13
	Plac 700-lecia	49	147	46	242
	Plac Wolności	15	52	9	76
	Strażacka	5	16	2	23
	Szkolna	29	98	17	144
	Szpitalna	20	66	12	98
	Św. Józefa	4	12	8	24
	Św. Mikołaja	5	31	6	42
	Toruńska	27	123	21	171
Wąska	0	0	0	0	
Razem		376	1498	394	2 268

Jednostka	Ulica	Wiek przedprodukcyjny (osoba)	Wiek produkcyjny (osoba)	Wiek poprodukcyjny (osoba)	Razem
Osiedle Brodnickie	1 Maja (od nr 20)	9	33	5	47
	Akacyjowa	2	26	2	30
	Brodnicka	18	83	26	127
	Bukowa	0	0	0	0
	Dębowa	9	13	0	22
	Głogowa	3	19	2	24
	Jaśminowa	11	72	5	88
	Klonowa	0	0	0	0
	Kościuszkowski	42	124	14	180
	Malinowa	6	25	0	31
	Podborek	11	30	7	48
	Poziomkowa	7	45	6	58
	Wrzosowa	18	56	5	79
	Razem		136	526	72
Chelmoniec	-	53	157	19	229
Mariany	-	32	104	18	154
Piątkowo	-	42	199	48	289
Srebrniki	-	55	201	29	285
Gmina	-	2 292	7 694	1 516	11 502

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Załącznik. Wychowanie przedszkolne

Jednostka	Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	Liczba dzieci objętych edukacją przedszkolną
Osiedle Kochanowskiego	42	18
Centrum	65	41
Osiedle Brodnickie	24	14
Mariany	5	1
Gmina	375	136

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Załącznik. Interwencje policji

Jednostka	Liczba interwencji policji z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego
Osiedle Kochanowskiego	61
Centrum	299
Osiedle Brodnickie	10
Chelmoniec	2
Mariany	0
Piątkowo	3
Srebrniki	4
Gmina	568

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Posterunku Policji w Kowalewie Pomorskim

Załącznik. Przestępczość wśród młodocianych

Jednostka	Wykroczenia/przestępstwa odnotowane wśród młodzieży 13-18 lat	Liczba młodzieży w wieku 13-18 lat
Osiedle Kochanowskiego	0	69
Centrum	7	125
Osiedle Brodnickie	0	39
Chełmoniec	0	15
Mariany	0	12
Piątkowo	0	15
Srebrniki	0	15
Gmina	8	787

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Posterunku Policji w Kowalewie Pomorskim

Załącznik. Liczba nieruchomości i gospodarstw domowych

Jednostka	Liczba nieruchomości	Liczba gospodarstw domowych
Osiedle Kochanowskiego	242	206
Centrum	310	298
Osiedle Brodnickie	119	149
Chełmoniec	42	48
Mariany	36	33
Piątkowo	27	27
Srebrniki	53	58
Gmina	2 233	2 145

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Załącznik. Bezrobocie

Jednostka	Liczba bezrobotnych	Bezrobotni pozostający bez pracy 12-24 miesiące	Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 24 miesięcy	Bezrobotni do 25 roku życia	Długotrwale bezrobotni
Kowalewo Pomorskie	253	38	40	47	141
Chełmoniec	8	0	2	1	5
Mariany	5	2	1	1	4
Piątkowo	23	3	5	4	14
Srebrniki	17	0	6	5	9
Gmina	674	84	185	117	433

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Golubiu-Dobrzyniu

Załącznik. Korzystanie z pomocy społecznej

Jednostka	Liczba gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej (korzystających powyżej 18 miesięcy)	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Kowalewo Pomorskie	148	394
Chełmoniec	9	28
Mariany	3	14
Piątkowo	5	12
Srebrniki	6	16

Jednostka	Liczba gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej (korzystających powyżej 18 miesięcy)	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Gmina	332	1 532

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim

Załącznik. Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty

Jednostka	2014/2015*		2013/2014	2013/2012	2011/2012	Stosunek wyniku w SP na tle średniej wartości wojewódzkiej**
	j. polski i+ matematyka	j. angielski	(j. polski+ matematyka)	(j. polski+ matematyka)	(j. polski+ matematyka)	
Kowalewo Pomorskie (całe miasto należy do rejonu obsługi SP w Kowalewie Pomorskim)	63%	75%	63%	60%	56%	0,98
						1,00
						1,02
						1,02
Chełmoniec (SP Kowalewo Pomorskie)	63%	75%	63%	60%	56%	0,98
						1,00
						1,02
						1,02
Mariany, Srebrniki (SP w Wielkim Rychnowie)	70%	68%	66%	57%	62%	1,09
						1,05
						0,97
						1,13
Piątkowo (SP w Pluskowęsach)	60%	68%	57%	56%	58%	0,94
						0,90
						0,95
						1,05
Gmina	64%	70%	62%	55%	58%	nie dotyczy
Województwo kujawsko-pomorskie	64%	75%	63%	59%	55%	nie dotyczy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

*Od roku szkolnego 2014/2015 sprawdzian w kl. VI szkoły podstawowej składa się z dwóch części: część pierwsza – obejmuje zadania z języka polskiego i z matematyki, część druga – obejmuje zadania z języka obcego nowożytnego.

**Dla ujednoczenia danych we wszystkich latach brano pod uwagę średni wynik z języka polskiego i matematyki.

Załącznik. Podmioty gospodarcze osób fizycznych

Jednostka	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych
Osiedle Kochanowskiego	33

Jednostka	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych
Centrum	125
Osiedle Brodnickie	36
Chelmoniec	3
Mariany	2
Piątkowo	4
Srebrniki	7
Gmina	417

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Załącznik. Wykaz przyłączy

Jednostka	Liczba nieruchomości podłączonych do sieci wodociągowej	Liczba nieruchomości podłączonych do sieci kanalizacyjnej	Liczba nieruchomości korzystających ze zbiorników wybieralnych (szamb)	Liczba nieruchomości posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków	Liczba nieruchomości podłączonych do sieci gazowej
Osiedle Kochanowskiego	242	229	12	1	155
Centrum	310	295	11	3	237
Osiedle Brodnickie	119	118	1	1	17
Chelmoniec	42	0	42	0	0
Mariany	36	2	17	17	0
Piątkowo	27	22	5	0	0
Srebrniki	53	0	39	14	0
Gmina	2233	962	894	379	409

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim

Załącznik. Frekwencja wyborcza

	Razem	OKW nr 1	OKW nr 2	OKW nr 3	OKW nr 4	OKW nr 5	OKW nr 6	OKW nr 7	OKW nr 8
Wybory do Sejmu RP i Senatu RP									
Liczba wyborców uprawnionych do głosowania	9157	1901	2087	1218	1312	527	441	1183	488
Liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania	3900	917	984	460	490	214	168	493	174
Frekwencja	42,59%	48,24%	47,15%	37,77%	37,35%	40,61%	38,10%	41,67%	35,66%
Wybory Prezydenta RP i Tura									
Liczba wyborców uprawnionych do głosowania	9147	1905	2079	1222	1310	527	444	1176	484
Liczba wyborców, którym	3882	932	923	474	505	210	169	493	176

	Razem	OKW nr 1	OKW nr 2	OKW nr 3	OKW nr 4	OKW nr 5	OKW nr 6	OKW nr 7	OKW nr 8
wydano karty do głosowania									
Frekwencja	42,44%	48,92%	44,40%	38,79%	38,55%	39,85%	38,06%	41,92%	36,36%
Wybory Prezydenta RP II Tura									
Liczba wyborców uprawnionych do głosowania	9123	1901	2069	1219	1306	523	445	1173	487
Liczba wyborców, którym wydano karty do głosowania	4367	1002	1026	560	615	226	189	547	202
Frekwencja	47,87%	52,71%	49,59%	45,94%	47,09%	43,21%	42,47%	46,63%	41,48%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim oraz Państwowej Komisji Wyborczej

UZASADNIENIE

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2015 poz. 1777) obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany. Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją wskazanych powyżej negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym obszary nieposiadające ze sobą granic wspólnych. W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego opracowuje się diagnozę, w której wykorzystuje się obiektywne, weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zapewni możliwość opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszarów wiejskich i miejskiego Gminy Kowalewo Pomorskie, który stanowić będzie podstawowe narzędzie prowadzenia rewitalizacji, zapewniające kompleksowość oraz działania w ścisłej współpracy ze społecznością lokalną. Określenie obszaru rewitalizacji stanowi kontekst planowania i realizacji przedsięwzięć, które mają przyczynić się do rozwiązania kluczowych problemów społecznych zidentyfikowanych na tych obszarach oraz wpłynąć na poprawę jakości życia mieszkańców.